

Robert J. Townsend, Stephanie Pakrul

Drupal 7

WPROWADZENIE

Cała wiedza niezbędna do szybkiego przygotowania dowolnego projektu w systemie Drupal zawarta w jednej, przejrzystej napisanej książce!

Jak skonfigurować serwer dla systemu Drupal przy użyciu programu cPanel?
Jak budować zaawansowane witryny i aplikacje internetowe na platformie Drupal?
Jak zwiększyć możliwości strony i poprawić jej pozycję w wyszukiwarkach?

» Idź do

- Spis treści
- Przykładowy rozdział
- Skorowidz

» Katalog książek

- Katalog online
- Zamów drukowany katalog

» Twój koszyk

- Dodaj do koszyka

» Cennik i informacje

- Zamów informacje o nowościach
- Zamów cennik

» Czytelnia

- Fragmenty książek online

» Kontakt

Helion SA
ul. Kościuszki 1c
44-100 Gliwice
tel. 32 230 98 63
e-mail: helion@helion.pl
© Helion 1991–2011

Drupal 7. Wprowadzenie

Autorzy: Robert J. Townsend, Stephanie Pakrul

Tłumaczenie: Julia Szajkowska

ISBN: 978-83-246-3366-1

Tytuł oryginału: [Foundation Drupal 7](#)

Format: 170×230, stron: 304

Cała wiedza niezbędna do szybkiego przygotowania dowolnego projektu w systemie Drupal, zawarta w jednej, przejrzystej napisanej książce!

- Jak skonfigurować serwer dla systemu Drupal przy użyciu programu cPanel?
- Jak budować zaawansowane witryny i aplikacje internetowe na platformie Drupal?
- Jak zwiększyć możliwości strony i poprawić jej pozycję w wyszukiwarkach?

Dlaczego powinieneś wreszcie opanować system Drupal? To oczywiście – przy prostym w obsłudze, a oferującym ogromne możliwości interfejsie oraz niezwykle elastycznej architekturze pozwoli Ci on osiągnąć wszystko, czego oczekują Twoi najbardziej wymagający klienci: od prostych blogów i eleganckich witryn wizerunkowych po bardzo zaawansowane serwisy, zawierające narzędzia społecznościowe i rozbudowane aplikacje e-commerce. Pracując w Drupalu, wszelkie projekty zrealizujesz znacznie szybciej i bardziej profesjonalnie niż przy użyciu jakiegokolwiek innego popularnego CMS-a. Dzięki swojej sprytniej modułowej budowie, systemowi szablonów, skutecznym mechanizmom zabezpieczeń oraz edytorom WYSIWYG Drupal daje Ci wszelkie narzędzia potrzebne do szybkiego stworzenia w pełni funkcjonalnego i atrakcyjnie wyglądającego serwisu. W dodatku ta całkowicie darmowa platforma zarządzania treścią jest stale rozwijana przez liczną, zaangażowaną społeczność programistów na całym świecie.

Teraz, kiedy już wiesz, ile możesz zyskać dzięki opanowaniu możliwości Drupal, jedyne, co Ci pozostaje, to sięgnąć po ten podręcznik. Znajdziesz tu całą wiedzę niezbędną do szybkiego i sprawnego stworzenia rozbudowanej witryny w Drupalu, nawet jeśli dotąd nie miałeś żadnego doświadczenia z tym (ani żadnym innym) CMS-em. Naukę zaczniesz od wyboru i optymalnego skonfigurowania serwera, poznania zasad pracy z popularną aplikacją cPanel, instalacji systemu oraz opanowania jego interfejsu administracyjnego. Następnie przeczytasz o tworzeniu treści, dodawaniu elementów menu, definiowaniu strony głównej i przygotowywaniu efektownego wyglądu graficznego serwisu za pomocą motywu Fusion. Jednak przede wszystkim opanujesz tak istotne zagadnienia, jak techniki włączania i konfigurowania modułów rdzenia oraz wykorzystania przeszło pięćdziesięciu praktycznych modułów dodatkowych!

Idealny podręcznik dla początkujących – od przygotowania środowiska pracy po samodzielną realizację nawet najbardziej złożonych projektów!

Spis treści

O autorach	13
Recenzent	15
Podziękowania	16
Wprowadzenie	17
Rozdział 1. Przegląd podstaw systemu Drupal	21
Jak działa Drupal?	22
Wykorzystanie bazy danych	22
Porządkowanie zawartości i jej wyświetlanie	22
Ludzie, rangi i uprawnienia	24
Rozbudowa możliwości serwisu poprzez instalowanie modułów	24
Skórki	27
Poruszanie się po panelu administracyjnym	27
Tworzenie strony internetowej	31
Jak zbudować prostą stronę?	31
Jak utworzyć blok?	34
Rozdział 2. Przygotowanie serwera i instalowanie systemu Drupal	37
Jak wybrać dostawcę miejsca na serwerze?	37
Wymagania sprzętowe	37
Wymagania wobec serwera WWW	39
Przygotowywanie serwera za pomocą aplikacji cPanel i WHM	40
Zakładanie konta cPanel poprzez WHM	40
Dodawanie bazy danych MySQL i jej użytkownika za pośrednictwem cPanel	41
Struktura katalogów i plików w systemie Drupal	43
Pliki rdzenia	44
Katalog sites	44
Prowadzenie jednego i wielu serwisów na jednej instalacji systemu	46
Pobieranie i instalacja systemu Drupal	47
Pobierz pliki systemu Drupal i umieść je na serwerze	48
Tworzenie katalogów konfiguracyjnych dla poszczególnych witryn	49
Instalowanie systemu Drupal	50
Podsumowanie	55

Rozdział 3. Konfigurowanie prostej witryny systemu Drupal	57
Model iteracyjny	57
Podstawowe ustawienia serwisu	59
Informacje o witrynie	59
Cron	61
Ustawienia regionalne	62
Data i czas	63
Przyjazne adresy	63
Konfigurowanie systemu plików oraz opcji pobierania prywatnego	64
Bloki	65
Jak działają bloki?	66
Przenoszenie i ustawianie bloków	67
Konfigurowanie bloku	67
Menu i odnośniki menu	71
Omówienie systemu menu w witrynach Drupal	71
Domyślne menu	72
Globalne ustawienia menu	73
Dodawanie nowego menu	74
Dodawanie nowej pozycji do menu	75
Konfigurowanie strony głównej serwisu	76
Wygląd	78
Wybieranie motywu graficznego	78
Globalne i lokalne ustawienia motywów graficznych	79
Podsumowanie	81
 Rozdział 4. Dodawanie rodzajów zawartości oraz nowych pól	 83
Czym są rodzaje zawartości?	83
Kiedy dodać nowy rodzaj zawartości?	84
Dodawanie nowego rodzaju zawartości	85
Pola i inne ustawienia rodzaju zawartości	86
Opcje publikowania treści	87
Informacje o autorach i dacie publikacji	88
Ustawienia odpowiedzi	88
Ustawienia menu	90
Dodawanie pól do rodzaju zawartości	90
Dodawanie pól	92
Zarządzanie wyświetlaniem zawartości pól w wielu lokalizacjach	99
Umieszczanie pola komentarza i opcje jego wyświetlania	103
Projektowanie taksonomii witryny	103
Podsumowanie	106
 Rozdział 5. Użytkownicy, rangi i uprawnienia	 109
Krótki przegląd zagadnień	109
Jak dodawać nowych użytkowników?	111

Dostosowywanie ustawień konta	112
Użytkownicy anonimowi i administratorzy	113
Zakładanie konta i jego usunięcie	114
Personalizacja	116
Powiadomienia e-mail	118
Rangi i uprawnienia	119
Blokowanie adresu IP	121
Podsumowanie	121
Rozdział 6. Włączanie i konfigurowanie modułów rdzenia	123
Włączanie modułu	123
Moduł Agregator	125
Moduł Blog	127
Moduł Book	131
Moduł Comments	133
Moduł Contact	134
Moduł Forum	136
Tłumaczenie interfejsu i zawartości serwisu na języki obce	139
Konfigurowanie modułu Locale	140
Konfigurowanie modułu Content Translation	143
Moduł OpenID	145
Moduł Poll	146
Moduł Tracker	148
Podsumowanie	149
Rozdział 7. Najważniejsze spośród modułów dodatkowych	151
Jak dodać i skonfigurować moduł dodatkowy?	151
Wzory adresów URL w module Pathauto	152
Ustawienia ścieżek dla segmentów, terminów kategorii i stron użytkowników	152
Ogólne opcje i ustawienia interpunkcji	154
Pobieranie danych z bazy i wyświetlanie ich w widokach modułu Views	156
Interfejs administracyjny modułu Views	156
Tworzenie nowego widoku	158
Jak włączyć i zaktualizować widok strony głównej?	166
Tworzenie treści serwisu w graficznym edytorze kodu	166
Budowanie menu za pomocą JavaScript i DHTML	171
Dodawanie formularzy za pomocą modułu Webform	172
Konfigurowanie modułu Webform	172
Budowanie formularza internetowego	175
Mollom, moduł usuwający spam	178
Badanie ruchu na stronie za pomocą narzędzia Google Analytics	180
Podsumowanie	181

Rozdział 8. Tworzenie graficznej strony serwisu w systemie Drupal	183
Najpierw zawartość, potem wygląd	183
Szablon motywu graficznego — Fusion	184
Instalowanie rdzenia motywu Fusion	184
Instalowanie motywu pochodnego	185
Projektowanie własnego układu strony	185
Planowanie wyglądu motywu	185
Ustawienia motywu	186
Praca w układzie siatki	186
Tworzenie motywu graficznego strony	189
Praca z kodem CSS	189
Praca nad własnym motywem graficznym dla systemu Drupal	192
Kopiowanie i zmienianie motywu Fusion Starter	193
Tworzenie arkusza stylów motywu	194
Zagadnienia dla zaawansowanych	199
Skrypt PHP i pliki szablonów	199
Podsumowanie	202
Rozdział 9. Projektowanie z myślą o konkretnej przeglądarce	203
Przeglądarka internetowa kanwą naszych czasów	203
Projektowanie grafiki z myślą o szablonie	204
Praca z tekstem	207
Jak uzyskać najlepsze efekty w programach Photoshop i Illustrator?	207
Ustawianie kolorów	207
Jak uzyskać wyraźne linie i kształty?	209
Cięcie na plasterki, optymalizowanie obrazu i zapisywanie grafiki na potrzeby internetu	212
Podsumowanie	214
Rozdział 10. Opublikuj serwis w sieci	215
Przygotowywanie się do opublikowania strony w internecie	215
Niuanse operacji	217
Przygotowywanie witryny roboczej w cPanel	218
Praca w cPanel krok po kroku	218
Usuwanie problemów z serwisu testowego	221
Uruchamianie witryny docelowej	221
Przygotowywanie witryny testowej do opublikowania	222
Przenoszenie witryny na serwer docelowy	224
Podsumowanie	225
Rozdział 11. Porządki i aktualizacje w serwisie prowadzonym w systemie Drupal	227
Jak zadbać o witrynę umieszczoną w internecie?	227
Powiadomienia o problemach z zabezpieczeniami	229
Cotygodniowe sprawdzanie raportów	229

Jak przeprowadzić aktualizację systemu Drupal?	233
Korzystanie z modułu Update Manager	233
Jak zaktualizować moduł dodatkowy za pomocą interfejsu administracyjnego?	234
Jak zaktualizować moduł dodatkowy za pomocą połączenia SSH?	234
Aktualizowanie plików rdzenia systemu za pośrednictwem SSH	237
Przydatne moduły	237
W jaki sposób mogę wykonać kopię zapasową zawartości systemu?	238
W jaki sposób przenosić treść?	238
W jaki sposób przenosić witryny?	238
Podsumowanie	239
Rozdział 12. Drupal na potrzeby przedsiębiorcy	241
Poznaj system Drupal	241
Ucz się od ludzi	242
Współpraca z użytkownikami systemu Drupal	244
Dobre zwyczaje projektowania w systemie Drupal	245
Przydatne kanały komunikacyjne	245
Określenie wymagań	245
Praca nad projektem szkieletu	246
Zaplanuj czas prac	248
Korzystanie z pomocy wielbicieli systemu Drupal	248
Poruszanie się po serwisie Drupal.org	249
Publikowanie w serwisie Drupal.org	249
Znajdowanie właściwych narzędzi	250
Podsumowanie	251
Dodatek A. Optymalizowanie kodu pod kątem pracy wyszukiwarek	253
Czym jest SEO?	253
Ważne zmiany konfiguracyjne	254
Zmiany w pliku .htaccess	254
Opcje obrazów — pola Alt i Title	255
Zmiany w pliku robots.txt	255
Moduły związane z SEO	256
Moduł SEO Checklist	256
Moduł Pathauto	256
Moduły Path Redirect i Global Redirect	257
Moduł Meta tags	257
Moduł Page Title	258
Moduł Menu Attributes	258
Moduł XML sitemap	259
Moduł Boost	259
Projekt motywu graficznego	260
Optymalizowanie strony	260
W jaki sposób wyróżnić treść w edytorze WYSIWYG	261

Dodatek B. Drush, wiersz poleceń systemu Drupal	263
Czym jest Drush?	263
Rozszerzanie możliwości Drush poprzez instalowanie nowych modułów	264
Moduł Backup and Migrate	264
Moduł Drush Cleanup	264
Moduł Drush EM	264
Moduł Drush Make	265
Instalowanie Drush w cPanel	265
Najczęściej stosowane polecenia modułu Drush	267
Dodatek C. Pięćdziesiąt modułów, których potrzebuje każda strona	269
Narzędzia projektowania	269
Moduł Chaos tool suite	269
Moduł Devel	270
Moduł Drupal For Firebug	270
Moduł Features	271
Moduł Context	271
Moduł Spaces	271
Moduł Strongarm	271
Narzędzia budowania witryny	271
Moduł Automatic Nodetitles	272
Moduł Custom Breadcrumbs	272
Moduł Custom Search	272
Moduł Flag	272
Moduł Menu attributes	273
Moduł Menu block	273
Moduł Nice Menus	273
Moduł Nodequeue	274
Moduł Panels	274
Moduł Rules	274
Moduł Site map	274
Moduł String Overrides	274
Moduł Workflow	275
Dodawanie pól do formularzy	275
Moduł Content Construction Kit (CCK)	275
Moduł Date	276
Moduł Email	276
Moduł Embedded Media Field	276
Moduł Field Permissions	276
Moduł Link	276
Moduł Name	276
Moduł Phone	277

Narzędzia administratora	277
Moduł Administration menu	277
Moduł Advanced help	277
Moduł Content Management Filter	278
Moduł Feedback	278
Moduł LoginToboggan	278
Moduł Transliteration	278
Moduł User Protect	278
Narzędzia graficzne	279
Moduł Content Template (Contemplate)	279
Moduł Theme Developer	279
Moduł ThemeKey	279
Moduł Zenophile	279
JavaScript, jQuery i Drupal	280
Moduł Colorbox	280
Moduł External Links	280
Moduł jQuery UI	280
Moduł jQuery plugins	280
Moduł jQuery Update	281
Moduł Superfish	281
Moduł Quick Tabs	281
Wysyłanie powiadomień do wielu odbiorców jednocześnie	281
Rozwiązania dla e-commerce	282
Serwisy społecznościowe	282
Moduł Drupal for Facebook	282
Moduł Facebook-style Statuses (Microblog)	282
Moduł Organic groups	282
Moduł Privatemsg	282
Moduł Twitter	283
Moduł User Relationships	283
Moduł User Points	283
Dodatek D. Jak pracować z modułem Views	285
Lista artykułów	285
Archiwum	287
Kalendarz	288
Pokaz slajdów	290
Galeria obrazów	290
Blok treści promowanych	291
Skorowidz	293

Rozdział 3.

Konfigurowanie prostej witryny systemu Drupal

W tym rozdziale postaram się omówić pobieżnie *niemal* wszystko, co może być Ci potrzebne do zbudowania prostej strony w systemie Drupal. Zaczę od wykonania szybkiego przeglądu całego procesu budowania serwisu, z którego korzystam podczas realizowania zleceń od moich klientów. Postaram się także wyjaśnić, w jaki sposób oddzielić pracę związaną z projektowaniem kształtu serwisu od zadań powiązanych z kreowaniem jego wyglądu. Następnie omówię kilka tematów ważnych z punktu widzenia działania samego systemu — znajdziesz tam wyjaśnienia dotyczące pracy z blokami, listami menu i skórkami. Chodzi mi przede wszystkim o to, byś po zakończonej lekturze mógł usiąść do pracy nad witryną, mając ku temu solidne podstawy. Zachęcam Cię do przekartkowania już teraz rozdziałów 4. i 8., gdyż znajdziesz w nich kilka interesujących szczegółów, które mogą przydać Ci się podczas pracy z tym rozdziałem. Sugeruję też, byś przygotował własną instalację systemu Drupal lub załogował się w serwisie www.FoundationDrupal7.com i własnoręcznie sprawdzał wszystkie przedstawione tu kroki.

Model iteracyjny

Iteracyjna metoda tworzenia oprogramowania to specyficzny sposób pracy nad nowymi aplikacjami. Z założenia polega ona na budowaniu aplikacji stopniowo, małymi krokami, poczynając od zaprojektowania prototypu, do którego następnie dodaje się nowe funkcje. Każda z funkcji jest dodawana w nowej iteracji. Z metody tej korzysta wiele szkół programowania, w tym IBM Rational Unified Process. Legła ona także u podstaw budowania aplikacji na bazie szkieletu wzbogacanego następnie o dodatkowe możliwości. Model iteracyjny sprawdza się doskonale w warunkach, które wymagają ciągłego rozwijania zdolności, dostosowywania się do zmiennych warunków czy pracy w zespole, pozwalając projektantom pracującym zgodnie z jego założeniami korzystać z wiedzy, którą zdobyli w czasie pracy nad poprzednimi wersjami oprogramowania.

Istnieją silne podobieństwa pomiędzy aplikacją budowaną zgodnie z modelem iteracyjnym a witryną prowadzoną w systemie Drupal.

- Czysta instalacja systemu Drupal stanowi prototyp witryny, który stopniowo jest rozbudowywany poprzez dodawanie nowych elementów.

- Każdy z włączanych modułów podnosi możliwości witryny.
- Poszczególne części serwisu powinny być rozwijane stopniowo, po kolei, a w żadnym przypadku nie jednocześnie.

Z doświadczenia wiem, że zdecydowanie łatwiej pracuje się nad wyglądem strony, dla której wcześniej przygotowano już treść. Zdecydowanie polecam Ci system pracy polegający na skonfigurowaniu witryny przed przygotowaniem motywu graficznego, gdyż w ten sposób uzyskasz układ zawartości, bloków menu oraz widoków, które będą w stanie funkcjonować w dowolnie przygotowanej skórce. Stosując takie rozwiązanie, doprowadzisz do stanu, w którym praca nad motywem graficznym sprowadzi się do odpowiedniego rozmieszczenia elementów graficznych na stronie za pomocą znaczników HTML i CSS. Dzięki zastosowaniu rozdziału między zawartością serwisu a jego wyglądem zmiana skórki będzie później sprowadzać się do umieszczenia jej plików w katalogu *themes*.

Z praktycznego punktu widzenia pracę nad każdą witryną można podzielić na dwa etapy. Pierwszy z nich polega wyłącznie na dodawaniu zawartości poszczególnych stron, rozmieszczaniu bloków, w których ma się ona pojawiać, dodawaniu odpowiednich odnośników do menu czy włączaniu nowych modułów. Po zakończeniu tego etapu otrzymuję „gołą” stronę, która wprawdzie jest w pełni funkcjonalna i zawiera całą niezbędną treść, ale nie posiada jeszcze odrębnej tożsamości graficznej. W przeglądarce pojawiają się: białe tło, niebieskie odnośniki i czarne napisy (rysunek 3.1). Zauważ, że w przedstawionym przykładzie domyślny motyw *Garland* został zastąpiony motywem *Zen*.

<p>UPCOMING EVENTS</p> <ul style="list-style-type: none"> • Meet the Coach ◦ HOME ▶ ABOUT ▶ FACILITY ▶ PROGRAMS & SCHEDULES ▶ COACHES CORNER ▶ MEDIA ▶ STORE ▶ CONTACT 	<p style="text-align: right;"><u>Youth Cardio Training</u> December 16, 2009 - 11:00am - 11:30am</p> <p>Walk into ROC Boxing and Fitness and prepare to feel exhilarated. It's raw. Energized. It's a place where people improve their strength, their fitness, their self-confidence. It's also a place where an incredibly diverse group has a great sense of camaraderie. And have a lot of fun, even if the workouts are often painfully rigorous.</p> <p>Our Mission at the ROC is to give our members a different type of workout. Our training classes and session methods along with the latest functional strength training principles, and help individuals who train with us condition in addition to building confidence and discipline.</p> <p>It all starts with Coach Dom.</p> <p>A fixture in the Rochester boxing community for over 40 years, Dominic Arioli - or Coach Dom, as he is known - has built the ROC (XX) years ago.</p>
<p>ROC Boxing & Fixing 524 Atlantic Avenue Rochester, NY 14609-7314 Phone (866) 814-8778 (585) 254-3280</p> <p>© 2009-2010 ROCBOXING.COM. All Rights Reserved.</p>	

Rysunek 3.1. Strona RocBoxing.com po skonfigurowaniu, ale przed dodaniem motywu graficznego. Zamiast domyślnego motywu Garland użyłem tu skórki Zen

Niektóre publikowane w serwisie teksty wymagają urozmaicenia treści grafiką. Zazwyczaj staram się stosować do zasady, że wszelkie obrazy związane z zawartością strony powinny być umieszczane na niej w czasie pracy nad częścią merytoryczną serwisu. W tym celu można na przykład wykorzystać szablon zawartości *Article* (artykuł), który umożliwia umieszczanie tekstu ilustrowanego grafiką. Możesz też umieszczać zdjęcia bezpośrednio w kodzie strony za pomocą edytora WYSIWYG. W obydwu przypadkach za wyświetlanie grafiki będzie odpowiadać system Drupal, a nie kod CSS.

Pozostałą część rozdziału zajmują opisy poświęcone dodawaniu do serwisu treści, tworzeniu odnośników menu oraz definiowaniu bloków. Wprawdzie żadna z metod pracy nad stroną nie jest ani lepsza, ani gorsza od innych, ale doświadczenie nauczyło mnie, że postępowanie zgodnie z podanymi poniżej wskazówkami podnosi znacznie wydajność pracy i sprawia, że popełnia się znacznie mniej błędów. Oto w jaki sposób warto przygotowywać treść witryny.

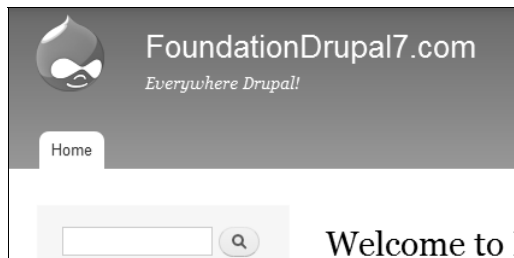
1. Upewnij się, że wszystkie podstawowe ustawienia serwisu są poprawne — sprawdź pliki systemu Drupal, adresy e-mail i tym podobne parametry.
2. Skonfiguruj wszystkie bloki i listy menu (ale nie dodawaj jeszcze odnośników), które mają obejmować swoim zasięgiem całą witrynę. Wskaż ich położenie w odpowiednich obszarach strony, włączając w to te jej fragmenty, które zdefiniujesz własnoręcznie, oraz te, które podlegają poszczególnym modułom.
3. Dodaj treść serwisu, wprowadzając ją za pomocą domyślnych rodzajów zawartości systemu (rozdział 1.) lub tworząc w tym celu własne (rozdział 4.).
4. Skonfiguruj bloki przeznaczone dla poszczególnych rodzajów zawartości i określ ich położenie na stronie.
5. Czy chcesz dodać jeszcze inny rodzaj zawartości, na przykład blog lub forum? Powtórz kroki 3. i 4.
6. Skonfiguruj stronę główną serwisu.

Podstawowe ustawienia serwisu

W czasie instalowania systemu Drupal musiałeś podać pewne wartości ustawień — określić ustawienia domyślne kraju i strefy czasowej, wpisać nazwę witryny, adres e-mail i inne szczegóły. Takie informacje należy oczywiście zawsze sprawdzać dwa razy — nie chciałbyś przecież, aby w systemie znalazły się niepoprawne dane. W tym podrozdziale zajmę się przedstawieniem Ci podstawowych zagadnień związanych z konfiguracją witryny, takich jak wprowadzenie informacji na temat serwisu, zdefiniowanie ustawień regionalnych, ustalenie godziny i daty, zastosowanie przyjaznego zapisu adresów URL oraz zdefiniowanie systemu plików. Strona konfiguracji witryny pojawia się po kliknięciu przycisku *Configuration* (konfiguracja) umieszczonego w pasku narzędzi administracyjnych.

Informacje o witrynie

Formularz informacji o serwisie staje się dostępny po wybraniu z menu odnośników *Configuration/Site information* (konfiguracja/podstawowe dane). Niektóre z dostępnych tu parametrów definiuje się już w czasie instalowania systemu Drupal. Zaliczają się do nich wartości podawane w polach *Site name* (nazwa witryny) czy *E-mail address* (adres e-mail). Nazwa witryny pojawia się w wielu miejscach serwisu, między innymi na stronie głównej, w nagłówku (jeśli został on skonfigurowany tak, by wyświetlać tytuł witryny) oraz w powiadomieniach o założeniu konta i jego usunięciu wysyłanych do użytkowników serwisu. Adres e-mail pojawia się w polu *Od* wszystkich generowanych przez system Drupal powiadomień automatycznych. W swoich projektach używam najczęściej adresów postaci *admin@example.com* lub *webmaster@example.com*. Tekst wpisany w polu *Slogan* (hasło) jest wyświetlany w postaci tytułu strony głównej lub — jeśli zezwala na to konfiguracja motywu graficznego — w nagłówku (rysunek 3.2). Odkryłem, że hasło zawierające dobrze dobrane słowa kluczowe znacznie podnosi pozycję witryny w wynikach wyszukiwania.

Rysunek 3.2. Nazwa witryny i jej hasło pojawiają się i pełnią rolę nagłówka i tytułu strony

Adres podany w widocznym na rysunku 3.3 polu *Default front page* (domyślna strona główna) pozwala określić zawartość wyświetlaną na głównej stronie serwisu. Wpisana tam wartość domyślna *node* sprawia, że na stronie głównej będzie wyświetlana lista segmentów, której długość określa parametr wybrany z listy *Number of posts on front page* (ilość wpisów na stronie głównej). Przy takim ustawieniu wystarczy zaznaczyć pole *Promoted to front page* (na stronie głównej) w opcjach publikacji wpisu, by zapewnić mu wyświetlanie na stronie głównej. Jeżeli chcesz, aby pierwszą otwieraną stroną serwisu był konkretny segment, wprowadź w tym polu wartość *node/nid*, gdzie w miejsce oznaczenia *nid* wpiszesz identyfikator segmentu. Wartość parametru *Number of posts on front page* (ilość wpisów na stronie głównej) określa maksymalną liczbę wpisów wyświetlanych na stronie głównej z uwzględnieniem wszystkich przyklejonych komunikatów. Wróć jeszcze do tego tematu w podrozdziale „Konfigurowanie strony głównej serwisu”.

SITE DETAILS	
Site name *	<input type="text" value="FoundationDrupal7.com"/>
Slogan	<input type="text" value="Everywhere Drupal!"/> <small>How this is used depends on your site's theme.</small>
E-mail address *	<input type="text" value="rj@cultivatetechnologies.com"/> <small>The From address in automated e-mails sent during registration and new password request.</small>
FRONT PAGE	
Number of posts on front page	<input type="text" value="10"/> <small>The maximum number of posts displayed on overview pages such as the front page.</small>
Default front page	<input type="text" value="http://foundationdrupal7.com/"/> <small>Optionally, specify a relative URL to display as the front page. Leave blank to display the default page.</small>
ERROR PAGES	
Default 403 (access denied) page	<input type="text" value="http://foundationdrupal7.com/"/>

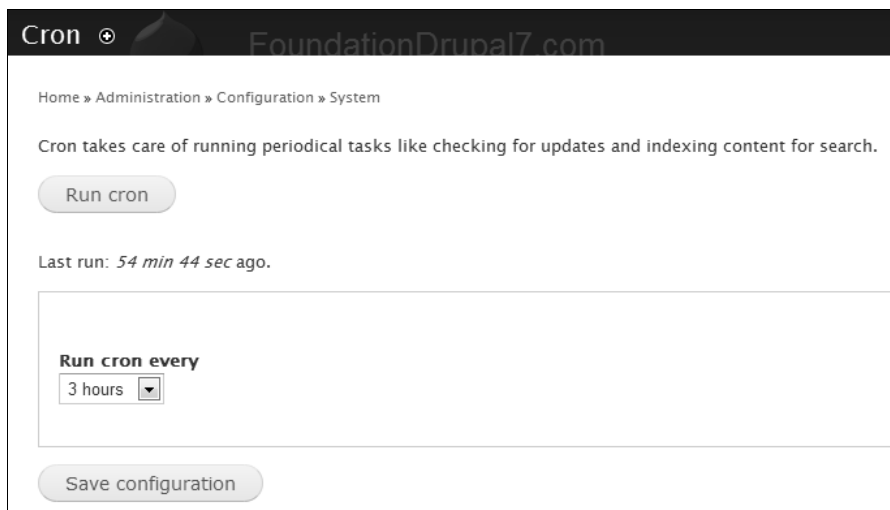
Rysunek 3.3. Ustawienia informacji o witrynie są dostępne z menu Configuration/Site information (konfiguracja/podstawowe dane)

Na tej samej stronie panelu administracyjnego możesz ustawić też domyślne strony komunikatów wyświetlane w razie wystąpienia błędów 403 (brak dostępu) i 404 (szukana strona nie istnieje). Tak samo jak w poprzednim przypadku musisz tylko podać w polu adresu wartość `node/nid`, gdzie `nid` będzie odpowiadać identyfikatorowi wyświetlanego segmentu. Jeśli pozostawisz obydwie pola puste, system Drupal będzie w razie konieczności wyświetlać domyślnie zdefiniowane w danym motywie strony komunikatów (treść wyświetlona na tle domyślnej strony motywu). Drupal nie używa domyślnych stron komunikatów przeglądarki.

Cron

Narzędzie cron przypomina działaniem `crontab` znany z systemów z rodziny Linux i Unix, odpowiedzialny za wykonywanie zadanych poleceń w określonych odstępach czasowych. Niektóre z modułów łączą się z narzędziem cron, zlecając mu wykonywanie zadań, które nie wymagają uruchamiania w czasie każdego odświeżania zawartości strony. Przykładem może tu być moduł rdzenia odpowiedzialny za aktualizację, który raz dziennie sprawdza, czy w serwisie Drupal.org nie pojawiły się nowe wersje modułów. Jego działanie nie byłoby możliwe bez pomocy narzędzia cron. Drupal automatycznie uruchamia cron przy każdym wywołaniu strony, o ile usługa ta nie została już wywołana w czasie zadany parametrem *Run cron every* (czas między kolejnymi uruchomieniami demona cron). Im dłuższa przerwa między kolejnymi uruchomieniami, tym mniejsze obciążenie serwera, ale jednocześnie zbyt długie zwlekanie z wywołaniem narzędzia może powodować błędy w funkcjonowaniu niektórych modułów. Proponuję ustawić ten parametr na nie więcej niż jedno połączenie dziennie.

Konfiguracja narzędzia cron jest możliwa na stronie *Configuration/Cron* (konfiguracja/cron), którą przedstawiłem na rysunku 3.4. Narzędzie uruchamia się natychmiast po kliknięciu przycisku *Run cron* (uruchom zadania cron), co przydaje się wydatnie podczas wszelkich prób rozwiązywania problemów z jego działaniem. Cron może też zostać uruchomiony zdalnie po podaniu odpowiedniego adresu URL. Aby poznać go dla prowadzonej witryny, udaj się na stronę *Reports/Status report* (raporty/raport o stanie witryny).

Rysunek 3.4. Aby skonfigurować cron, odwiedź stronę *Configuration/Cron* (konfiguracja/cron)

Ustawienia regionalne

Ustawienia regionalne są dostępne z menu *Configuration/Regional settings* (konfiguracja/ustawienia regionalne). Ich strona została przedstawiona na rysunku 3.5. Parametr *Default country* (domyślny kraj) odpowiada za stosowanie w systemie właściwego dla danego obszaru języka, zapisu daty oraz formatów liczbowych. Załóżmy, że w serwisie zakłada konto użytkownik z Francji. W takim przypadku strefa czasowa i język zostałyby dostosowane do jego potrzeb. Ustawienie opcji *Default time zone* (domyślna strefa czasowa) określa godzinę i datę wyświetlane w różnych częściach serwisu, w tym w umieszczonych w nim komentarzach (o ile zaznaczono opcję **wyświetlania informacji o wpisie i autorze** w odpowiednim panelu konfiguracyjnym rodzajów zawartości). W przypadku zaznaczenia opcji *Users may set their own time zone* (użytkownicy mogą ustawić swoją strefę czasową) wszystkie daty i godziny wyświetlane w serwisie zostaną przeliczone na obowiązujące w strefie czasowej użytkownika (oczywiście przy założeniu, że podał ją w czasie rejestracji konta). Jeżeli użytkownik nie dopatrzył określenia tego parametru, system może przypominać mu o takim obowiązku podczas każdego logowania, o ile zaznaczysz wcześniej opcję *Remind users at login if their timezone is not set* (przypomnij podczas logowania, jeśli użytkownik nie ustawił strefy czasowej). System Drupal oferuje trzy opcje wyświetlania strefy czasowej. Opcja *Empty time zone* (pusta strefa czasowa) blokuje wyświetlanie informacji o dacie i godzinie. Wybranie opcji *Default time zone* (domyślna strefa czasowa) sprawi, że użytkownicy będą widzieli daty i godziny właściwe dla ustawień zdefiniowanych dla całej witryny. Ostatnia opcja, *Users may set their own time zone at registration* (użytkownicy mogą ustawić swoją strefę czasową podczas rejestracji), sprawia, że w formularzu rejestracji użytkownika pojawi się pole ustawiania strefy czasowej.

Regional settings Foundation Drupal 7.com

Home » Administration » Configuration » Regional and language

LOCALE

Default country

- None -

First day of week

Sunday

TIME ZONES

Default time zone

Europe/Paris: Friday, April 15, 2011 - 20:17 +0200

Users may set their own time zone.

Remind users at login if their time zone is not set.
Only applied if users may set their own time zone.

Time zone for new users

Default time zone.

Empty time zone.

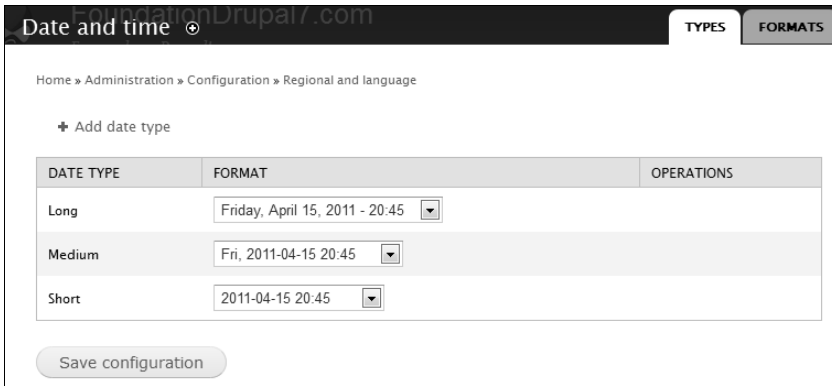
Users may set their own time zone at registration.
Only applied if users may set their own time zone.

Save configuration

Rysunek 3.5. Strona ustawień regionalnych staje się dostępna po wybraniu z menu *Configuration/Regional settings* (konfiguracja/ustawienia regionalne)

Data i czas

System Drupal umożliwia zmianę sposobu wyświetlania daty i godziny na wszystkich stronach serwisu. Aby przeprowadzić taką operację, otwórz menu *Configuration/Date and time* (konfiguracja/data i czas). Na wyświetlonej stronie znajdują się trzy listy rozwijane — *Long* (długa), *Medium* (średnia) i *Short* (krótka). W kolumnie *FORMAT* (format) znajdziesz dla każdej z nich listę, dzięki której będziesz mógł określić ich zapis na stronach serwisu. Rysunek 3.6 przedstawia wygląd strony konfiguracji daty i czasu.

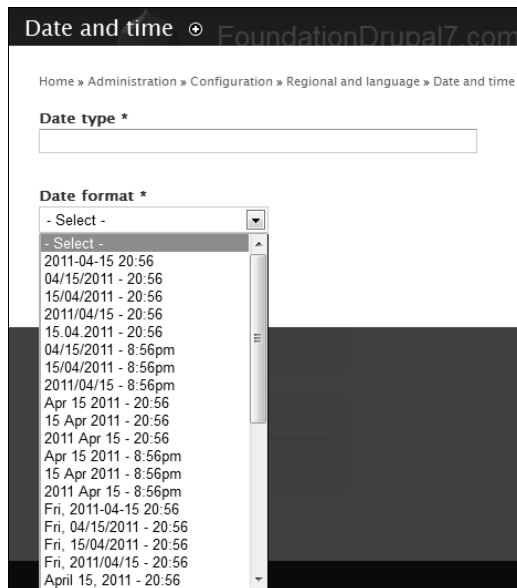
Rysunek 3.6. Przeglądanie dostępnych formatów daty oraz dodawanie nowych jest możliwe w panelu administracyjnym. W tym celu otwórz menu *Configuration/Date and time* (konfiguracja/data i czas)

Posługując się odnośnikiem *Add data type* (dodaj format daty), otworzysz formularz dodawania nowego formatu daty (rysunek 3.7). Rozwijane menu oferuje spory wybór dostępnych formatów zapisu daty i godziny, ale jeśli zależy Ci na bardziej spersonalizowanym kształcie tych informacji, możesz posłużyć się funkcją języka PHP `date()`. Otwórz stronę *Configuration/Date and time* (konfiguracja/data i czas), a następnie kliknij zakładkę *FORMATS* (formaty) widoczną w prawym górnym rogu. Na ekranie pojawi się lista wszystkich dostępnych w danej chwili formatów zapisu daty i godziny. Aby dodać nowy, kliknij odnośnik *Add format* (dodaj format daty) i podaj odpowiednie wartości w polu *Format string* (wyrażenie formatujące) zgodnie z przykładem przedstawionym na rysunku 3.8. Jeżeli nie znasz argumentów przyjmowanych przez funkcję `date()`, kliknij odnośnik *PHP manual* (podręcznik PHP).

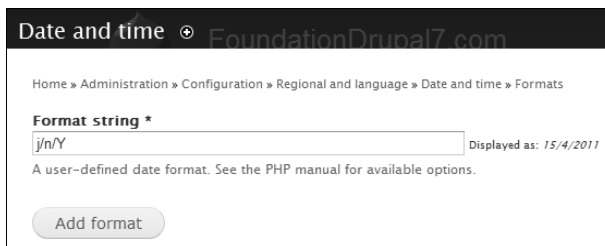
Przyjazne adresy

System Drupal wyświetla adresy w jednej z dwóch postaci w zależności od tego, jakimi możliwościami dysponuje serwer, na którym utrzymujesz witrynę. Adres URL może zostać zapisany w sposób przyjazny (na przykład *example.com/node/1*) lub w sposób domyślny (*example.com/?q=node/1*). Wyświetlanie adresów w przyjaznej postaci jest możliwe wyłącznie wtedy, gdy serwer ma włączony moduł umożliwiający przepisanie adresu URL. System sprawdza to ustawienie automatycznie w czasie instalacji i samoczynnie włącza odpowiednią opcję, jeśli serwer spełnia stawiane mu warunki. Aby ręcznie włączyć opcję wyświetlania adresów w przyjaznej postaci, otwórz przedstawioną na rysunku 3.9 stronę *Configuration/Clean URLs* (konfiguracja/przyjazne adresy).

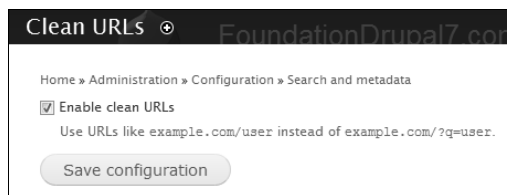

Rysunek 3.7. Kliknij odnośnik Add data type (dodaj format daty), aby dodać format daty

Rysunek 3.8. Zakładka FORMATS (formaty) pozwala dodać nowy sposób wyświetlania daty, formatowany argumentami funkcji date() języka PHP

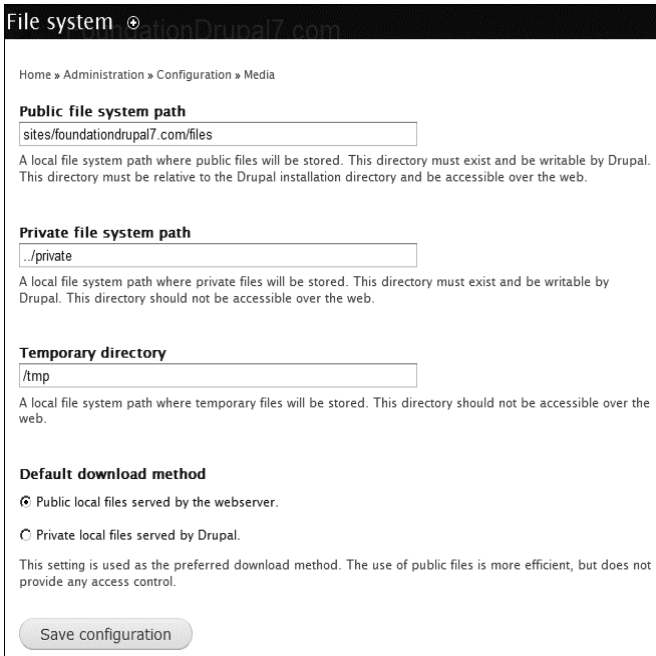

Rysunek 3.9. Włącz przyjazne adresy na stronie Configuraion/Clean URLs (konfiguracja/przyjazne adresy)

Konfigurowanie systemu plików oraz opcji pobierania prywatnego

Domyślne ustawienia systemu zakładają, że wszystkie pliki wysyłane na serwer za pomocą formularzy interfejsu Drupal będą publicznie dostępne w sieci w katalogu `sites/default/files` lub `sites/example.com/files`, jeżeli skonfigurujesz osobny katalog dla witryny. Istnieje też opcja skonfigurowania systemu tak, by pliki umieszczane za jego pośrednictwem na serwerze pozostawały ukryte, a ich pobieranie było dostępne prywatnie. Pliki przeznaczone do prywatnego pobierania są zapisywane poza głównym, dostępnym dla wszystkich folderem.

Otwórz przedstawioną na rysunku 3.10 stronę *Configuration/File system* (konfiguracja/system plików). W prezentowanym przykładzie parametr *Private file system path* (prywatna ścieżka systemowa plików) został zdefiniowany względem katalogu głównego systemu Drupal. Katalog *private* znajduje się poza katalogiem *public_html*.

The screenshot shows the 'File system' configuration page in Drupal. The breadcrumb trail is 'Home » Administration » Configuration » Media'. The page contains four main sections, each with a text input field and a descriptive paragraph:

- Public file system path:** The input field contains 'sites/foundationdrupal7.com/files'. The text below states: 'A local file system path where public files will be stored. This directory must exist and be writable by Drupal. This directory must be relative to the Drupal installation directory and be accessible over the web.'
- Private file system path:** The input field contains './private'. The text below states: 'A local file system path where private files will be stored. This directory must exist and be writable by Drupal. This directory should not be accessible over the web.'
- Temporary directory:** The input field contains '/tmp'. The text below states: 'A local file system path where temporary files will be stored. This directory should not be accessible over the web.'
- Default download method:** There are two radio button options: 'Public local files served by the webserver.' (which is selected) and 'Private local files served by Drupal.' The text below states: 'This setting is used as the preferred download method. The use of public files is more efficient, but does not provide any access control.'

At the bottom of the form is a 'Save configuration' button.

Rysunek 3.10. Aby skonfigurować katalog plików ukrytych, otwórz stronę *Configuration/File system* (konfiguracja/system plików)

Pamiętaj, że najpierw będziesz musiał utworzyć katalog przeznaczony do zapisywania w nim plików ukrytych i umożliwić systemowi Drupal zapisywanie w nim poprzez zaznaczenie opcji *Private local files served by Drupal* (prywatne pliki lokalne serwowane przez Drupala) umieszczonej w grupie *Default download method* (domyślna metoda pobierania). Opcji tej nie należy zmieniać po zakończeniu prac nad witryną i opublikowaniu jej w internecie.

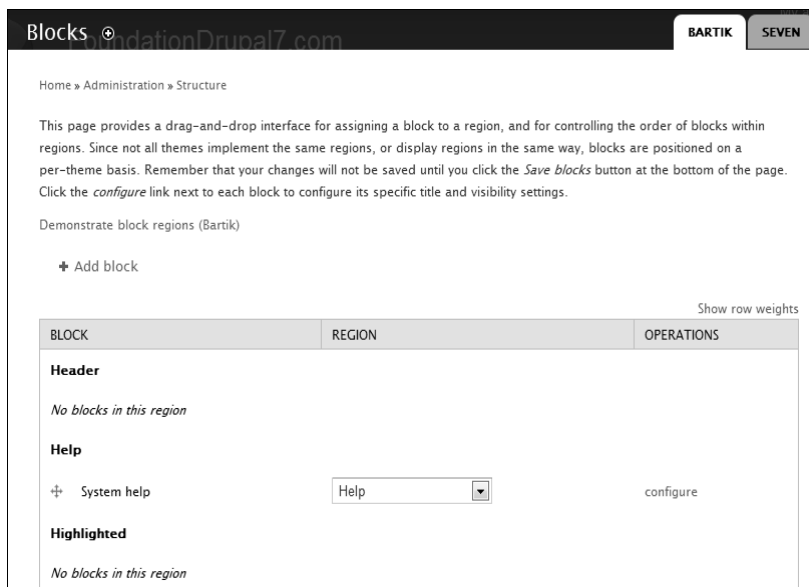
Bloki

Bloki są podstawowym narzędziem służącym do wyświetlania treści na stronach w systemie Drupal. Pozwalają nadawać zawartości serwisu przeróżne formy, w tym także odnośników menu. W tym podrozdziale postaram się przedstawić możliwie szczegółowo zasady pracy z blokami i opisać ich działanie w różnych układach konfiguracyjnych. Opiszę zasady wyświetlania wybranych bloków w zależności od zdefiniowanych ustawień serwisu, w tym także w zależności od rodzaju segmentu, jaki będzie w danym momencie pojawiać się w oknie przeglądarki, od podanego adresu URL, rangi użytkownika czy wręcz od nazwy jego konta. Zagadnieniu tworzenia odnośników menu za pomocą bloków poświęcony jest następny podrozdział.

Jak działają bloki?

Blok to wydzielony fragment strony, w którym pojawia się treść strony serwisu. Blok może mieć dowolny rozmiar, niczym nieograniczony kształt i może zawierać, cokolwiek tylko zechcesz. Możesz stworzyć ręcznie blok i wpisać w nim wybraną treść, uzyskując tym samym blok o statycznej zawartości, bardzo zbliżony w działaniu do segmentu. Bloki mogą zawierać wyniki działania modułu, na przykład wyświetlać ostatnio publikowane wpisy czy najnowsze komentarze. To tak zwane bloki z dynamicznie zmieniającą się zawartością. Większość treści publikowanych w systemie Drupal pojawia się właśnie w blokach.

Każdy z bloków jest wyświetlany w określonym uprzednio obszarze strony, na przykład w stopce, obszarze treści czy lewym panelu bocznym. Aby otworzyć stronę konfiguracyjną bloków, należy skorzystać z menu *Structure/Blocks* (struktura/bloki). W oknie przeglądarki pojawi się wtedy strona widoczna na rysunku 3.11. Znajdziesz na niej odnośnik *Demonstrate block regions* (zademonstruj obszary, w jakich można umieszczać bloki), który pozwoli Ci poznać obszary dostępne w danym motywie graficznym. Wprawdzie wyświetlanie zawartości bloków poprzez odpowiednie ich ułożenie w obszarach nie jest rozwiązaniem obowiązkowym, ale płynnie z niego jedna zasadnicza korzyść — ewentualna zmiana położenia bloków wyświetlanych w obszarach jest wyjątkowo prosta, wymaga bowiem jedynie przeciągnięcia ich etykiety w nowe miejsce interfejsu panelu administracyjnego.

Rysunek 3.11. Strona konfiguracji bloków jest dostępna z menu Structure/Blocks (struktura/bloki)

W każdej ze skórek występują inne obszary, więc położenie bloków definiuje się dla każdego z motywów graficznych osobno. Oznacza to, że bloki, które w jednym motywie pojawiają się w lewym panelu bocznym, w innym motywie będą wyświetlane w nagłówku. Jednak w każdej ze skórek definiuje się zawsze zawartość dwóch wyjątkowo ważnych obszarów:

- obszaru zawartości głównej, w której z definicji pojawia się tekst bloku;
- obszaru pomocy, który domyślnie zawiera blok pomocy systemu Drupal.

W domyślnej instalacji systemu Drupal przygotowano kilka bloków gotowych do natychmiastowego użycia, w tym bloki najnowszych komentarzy, informacji o użytkowniku oraz kilka bloków menu. Nowe bloki powstają zazwyczaj w wyniku włączania kolejnych modułów, ale jednocześnie nic nie stoi na przeszkodzie, aby samodzielnie utworzyć własny blok i wpisać wewnątrz treść, która ma pojawiać się na stronach serwisu. Wadą takiego rozwiązania jest to, że zawartość bloku nie będzie pojawiać się w wynikach wyszukiwania. Aby utworzyć nowy blok, skorzystaj z menu *Structure/Blocks/Add block* (struktura/bloki/dodaj blok).

We wskazanym obszarze można umieścić więcej niż tylko jeden blok, ale żaden z bloków konfigurowanych za pomocą interfejsu systemu Drupal nie może pojawić się jedynie w jednym, z góry określonym obszarze. Oczywiście i od tej reguły istnieją wyjątki, ale uzyskanie efektu umieszczenia jednego bloku w kilku obszarach wiąże się zazwyczaj z przygotowaniem własnego kodu w szablonie skórki (rozdział 8.). Jedynie główne menu, menu dodatkowe oraz elementy konfigurowane poprzez ustawienia motywu w menu *Appearance/Settings* (wygląd/ustawienia) w grupie *TOGGLE DISPLAY* (wyświetlaj) mogą pojawiać się w kilku obszarach jednocześnie. Główną różnicą między blokami a elementami strony jest to, że położenia elementów strony nie da się kontrolować z poziomu interfejsu systemu Drupal. Ich położenie jest określane ustawieniami konkretnej skórki. W domyślnej instalacji wszystkie elementy strony są włączone.

Przenoszenie i ustawianie bloków

Po dodaniu nowego bloku lub włączeniu jednego z nieaktywnych, a dostępnych już w konfiguracji serwisu, będziesz musiał wybrać obszar strony, w którym dany blok ma zostać wyświetlony. Interfejs systemu Drupal pozwala przeciągać nazwy bloków do poszczególnych grup na liście obszarów i upuszczać je w wybranym miejscu. Otwórz menu *Structure/Blocks* (struktura/bloki), kliknij ikonę umieszczoną po prawej stronie nazwy bloku i przeciągnij ją w górę lub w dół. Pamiętaj, by po wprowadzeniu wszystkich zmian kliknąć przycisk *Save Blocks* (zachowaj konfigurację wszystkich bloków) umieszczony na dole strony, gdyż system nie oferuje opcji automatycznego zachowywania modyfikacji.

Konfigurowanie bloku

Każdy z bloków może być wyświetlany na wybranej stronie, na kilku stronach, może pojawiać się wyłącznie dla wskazanej grupy użytkowników albo tylko w sytuacji, gdy znajdzie się w nim treść segmentu ściśle określonego typu. Parametrów decydujących o wyświetlaniu bloków jest aż nazbyt wiele. Otwórz panel administracyjny bloków i kliknij odnośnik *configure* (konfiguruj) umieszczony w wierszu bloku, którego ustawienia chcesz określić (rysunek 3.12).

Sidebar first		
+	Search form	Sidebar first <input type="button" value="configure"/>
+	Navigation	Sidebar first <input type="button" value="configure"/>
+	User login	Sidebar first <input type="button" value="configure"/>
+	Management	Sidebar first <input type="button" value="configure"/>

Rysunek 3.12. Po kliknięciu odnośnika *configure* (konfiguruj) w przeglądarce pojawi się strona ustawień wybranego bloku

Ustawienia indywidualne bloku

Każdy z bloków jest opisany domyślnym tytułem, który jest wyświetlany w jego nagłówku. Aby zastąpić tytuł domyślny, wprowadź nową treść w polu *Block title* (tytuł bloku). Jeżeli w ogóle chcesz zrezygnować z wyświetlania nazwy bloku, wpisz we wspomnianym polu wartość `<none>` (brak).

Niektóre z modułów dodają własne pola do standardowego formularza konfiguracji. Przykładowo moduł *Forum* (forum) umieszcza w nim pole listy rozwijanej *Number of topics* (liczba tematów), dzięki której można wskazać liczbę tematów forum wyświetlanych w bloku (rysunek 3.13).

Rysunek 3.13. Moduł forum dodaje własną listę rozwijaną do formularza konfiguracji bloku

Ustawienia obszaru

Parametry z grupy *Region Settings* (ustawienia obszaru) sterują położeniem bloku w każdym z zainstalowanych motywów graficznych. Wprawdzie zazwyczaj położenie bloku określa się na stronie panelu administracyjnego zawierającej listę wszystkich bloków, ale czasami dobrze jest sprawdzić, w jakich obszarach wszystkich motywów pojawi się wybrany blok (rysunek 3.14).

Rysunek 3.14. Ustawienia z grupy Region Settings (ustawienia obszaru) określają położenie bloku w każdym z zainstalowanych motywów graficznych

Ustawienia wyświetlania bloku na stronach

Każdy z bloków można skonfigurować w taki sposób, by pojawiał się on wyłącznie na wybranych stronach bądź też na każdej stronie serwisu z wyjątkiem wskazanych na liście. Znak specjalny * zastępuje wszystkie adresy URL z wybranej grupy. Na przykład aby wyświetlić blok zawierający najnowsze wpisy blogowe na

wszystkich stronach blogu prowadzonego w serwisie, wystarczyłoby posłużyć się poleceniem `blog/*`. Aby wyświetlić dany blok na stronie głównej serwisu, skorzystaj z polecenia `<front>`. Przykład przedstawiony na rysunku 3.15 sprawia, że wybrany blok nie pojawi się na wymienionych na liście stronach witryny.

Visibility settings

Pages
Restricted to certain pages

Content types
Not restricted

Roles
Not restricted

Users
Not customizable

Show block on specific pages

All pages except those listed

Only the listed pages

node/2
article-1
blog/*
<front>

Specify pages by using their paths. Enter one path per line. The '*' character is a wildcard. Example paths are *blog* for the blog page and *blog/** for every personal blog. *<front>* is the front page.

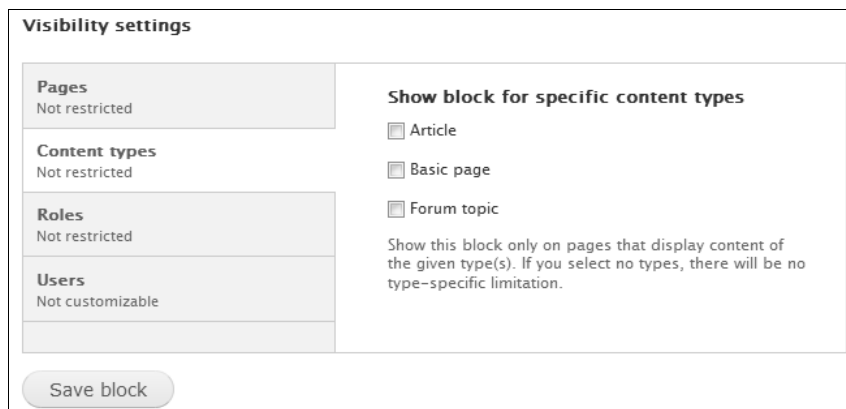
Save block

Rysunek 3.15. Ustawienia wyświetlania bloku na stronach

Adresy stron na liście możesz podawać w postaci systemowego URL (na przykład `node/2`) lub aliasu (na przykład `article-1`). W rozdziale 7. znajdziesz szersze omówienie tematu tworzenia ścieżek aliasów. System Drupal traktuje obydwa rodzaje zapisu w sposób rozłączny, co oznacza, że jeśli korzystasz z aliasu, a ten ulegnie zmianie w pewnym momencie istnienia serwisu, to osoby odwiedzające stronę będą miały problemy z obejrzeniem jej zawartości. Załóżmy, że wybrany przez Ciebie blok ma pojawiać się wyłącznie na stronie opisanej aliasem `my`, a pewnego dnia zmienisz alias strony na `o-nas`, wtedy blok przestanie być w ogóle widoczny w serwisie. Posługiwanie się adresami systemowymi rozwiązuje ten problem, ponieważ każda strona serwisu ma własny, niepowtarzalny identyfikator, który nigdy nie ulega zmianie. Niestety i to rozwiązanie ma pewne ograniczenia. Jeśli zechcesz uniemożliwić wyświetlanie zawartości bloku na dziesięciu stronach, będziesz musiał wprowadzić na listę dziesięć osobnych adresów URL, ponieważ korzystanie z zapisu systemowego nie pozwala na stosowanie znaku specjalnego `*`. Automatyczne nadawanie aliasów (rozdział 8.) stanowi pewnego rodzaju zabezpieczenie, ale i ta opcja nie jest wolna od ograniczeń. Tak czy inaczej zanim przystąpisz do definiowania ustawień wyświetlania bloku na stronach, będziesz musiał zastanowić się nad sposobem zapisywania adresów URL w całym serwisie.

Ustawienia wyświetlania bloku w zależności od zawartości strony

Dzięki ustawieniom widoczności bloku jego treść może pojawiać się tylko na stronach o określonych rodzajach zawartości. Opcje ustawień przedstawia rysunek 3.16. Korzystając z nich, możesz sprawić, że lista otwartych tematów forum będzie pojawiać się wyłącznie na stronach forum prowadzonego w serwisie.

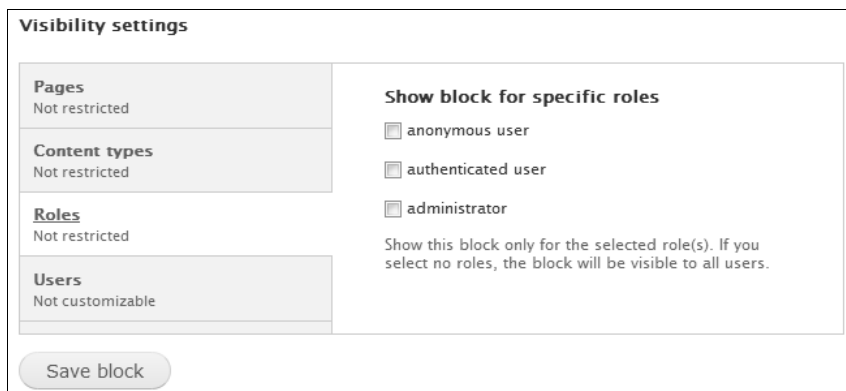

The screenshot shows a 'Visibility settings' form. On the left, there are four sections: 'Pages' (Not restricted), 'Content types' (Not restricted), 'Roles' (Not restricted), and 'Users' (Not customizable). On the right, under the heading 'Show block for specific content types', there are three checkboxes: 'Article', 'Basic page', and 'Forum topic'. Below these checkboxes is a text box explaining that the block will only be shown on pages displaying content of the selected type(s). At the bottom left of the form is a 'Save block' button.

Rysunek 3.16. Ustawienia wyświetlania dla różnych rodzajów zawartości

Ustawienia wyświetlania bloku w zależności od rangi użytkownika

Ten zestaw ustawień pozwala określić grupy użytkowników, dla których dany blok będzie niewidoczny (rysunek 3.17). Jeżeli żadna z rang nie zostanie zaznaczona, blok będzie widoczny dla wszystkich użytkowników serwisu.

The screenshot shows a 'Visibility settings' form. On the left, there are four sections: 'Pages' (Not restricted), 'Content types' (Not restricted), 'Roles' (Not restricted), and 'Users' (Not customizable). On the right, under the heading 'Show block for specific roles', there are three checkboxes: 'anonymous user', 'authenticated user', and 'administrator'. Below these checkboxes is a text box explaining that the block will only be shown for the selected role(s). At the bottom left of the form is a 'Save block' button.

Rysunek 3.17. Wyświetlanie bloków dla użytkowników różnych rang

Indywidualne ustawienia wyświetlania bloku dla poszczególnych użytkowników

Jeżeli wybierzesz odpowiednią opcję, użytkownicy serwisu będą mogli decydować o tym, czy zawartość danego bloku jest widoczna w przeglądarce, czy zostanie przed nimi ukryta (rysunek 3.18). Taką możliwość mają oczywiście wyłącznie użytkownicy zarejestrowani i zalogowani, którzy włączyli odpowiednią funkcję na stronie ustawień swojego konta.

Visibility settings

Pages Not restricted	Customizable per user ☒ Not customizable ☐ Customizable, visible by default ☐ Customizable, hidden by default Allow individual users to customize the visibility of this block in their account settings.
Content types Not restricted	
Roles Not restricted	
Users Not customizable	

Save block

Rysunek 3.18. Konfigurowanie ustawień wyświetlania dla poszczególnych użytkowników

Menu i odnośniki menu

Ten podrozdział poświęcę omówieniu dostępnego w systemie Drupal mechanizmu dodawania nowych menu do witryny oraz sposobu umieszczania w nim nowych odnośników. Poniżej znajdziesz opis domyślnych list menu dostępnych na stronach *Structure/Menus* (struktura/menu) panelu administracyjnego oraz instrukcje pozwalające w łatwy sposób umieścić na stronie własne menu i dodać do niego odpowiednie odnośniki. Postaram się też przedstawić możliwości domyślnych menu systemu oraz opcje ich konfiguracji. Po zakończeniu lektury tego podrozdziału będziesz prawdziwym mistrzem w przenoszeniu odnośników między listami menu i niekwestionowanym królem tworzenia nowych menu!

Omówienie systemu menu w witrynach Drupal

Aby dostać się do formularza pracy z menu i ich odnośnikami, otwórz stronę *Structure/Menus* (struktura/menu). Dodawanie nowych menu i kolejnych odnośników jest bardzo intuicyjne.

1. Dodaj nowe menu.
2. Dodaj odnośniki do menu.
3. Udaj się na stronę konfigurowania bloków i ustaw nowe menu w wybranym przez siebie obszarze strony.

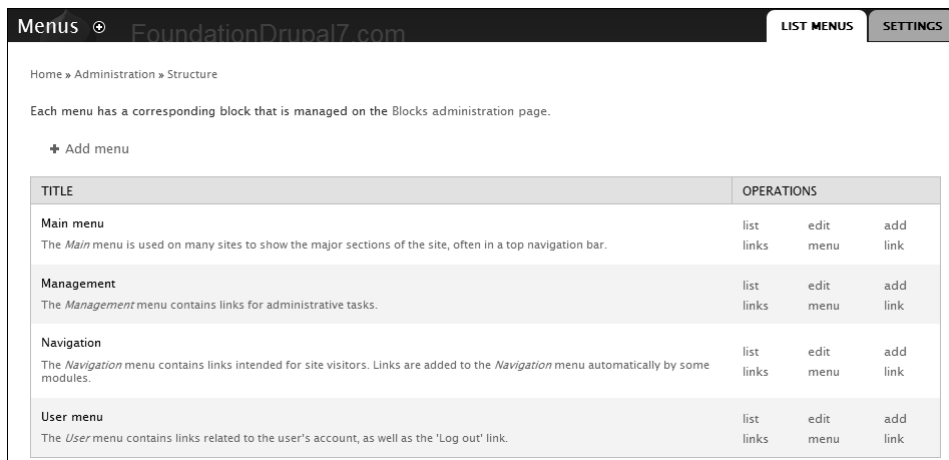
Najważniejszym wnioskiem wypływającym z powyższego wywodu jest to, że system Drupal tworzy automatycznie nowy blok dla każdego zdefiniowanego menu, którym można następnie zarządzać za pomocą formularzy dostępnych na stronie *Structure/Blocks* (struktura/bloki). Oznacza to, że blok menu podlega dokładnie tym samym prawom, co wszystkie pozostałe bloki w systemie. Możesz zatem umieścić je w wybranym obszarze witryny, możesz wyświetlać jego zawartość wyłącznie dla określonych rodzajów zawartości, na wybranych stronach lub dla użytkowników wskazanej rangi. Pamiętaj jednak, że samo ukrycie menu przed określoną grupą użytkowników nie blokuje im dostępu do stron, które zostały zdefiniowane w odnośnikach tego menu.

Domyślnie system Drupal wyświetla wszystkie odnośniki menu w postaci pionowej listy, co oznacza, że aby wyświetlić je w poziomie, musiałbyś dokonać odpowiednich zmian w kodzie CSS (rozdział 8.). W czasie tego etapu pracy nad konfiguracją strony bardzo łatwo jest zapędzić się i powiedzieć sobie „Tylko poprawię wyświetlanie odnośników menu i wracam do pracy nad konfiguracją”. Nie rób tego! Wróć natychmiast! Trzymaj się ściśle podziału na konfigurowanie zawartości witryny i pracę nad jej wyglądem!

Domyślne menu

System Drupal w domyślnie dostępnej wersji oferuje pięć menu, z których każde pełni osobną i ściśle określoną rolę. Role te opiszę w dalszej części podrozdziału. Otwórz stronę *Structure/Menus* (struktura/menu). W oknie przeglądarki pojawi się panel widoczny na rysunku 3.19, w którym możesz wyświetlać odnośniki poszczególnych menu, dodawać nowe i edytować układ całego menu.

Rysunek 3.19. Pełna lista dostępnych menu znajduje się na stronie Structure/Menus (struktura/menu)

Main menu (menu główne)

To menu pierwszego poziomu, w którym powinny pojawiać się odnośniki prowadzące do najważniejszych działów witryny. Zazwyczaj wyświetla się je w obszarze nagłówka lub w pobliżu góry strony. Większość motywów wyświetla je w postaci elementu strony, o czym napiszę szerzej w podrozdziale „Motywy graficzne” tego rozdziału.

Management (zarządzanie)

Menu zarządzania to górny pasek narzędzi zawierający odnośniki do stron panelu administracyjnego. Domyślnie pojawia się także w lewym panelu bocznym motywu *Garland*.

Navigation (nawigacja)

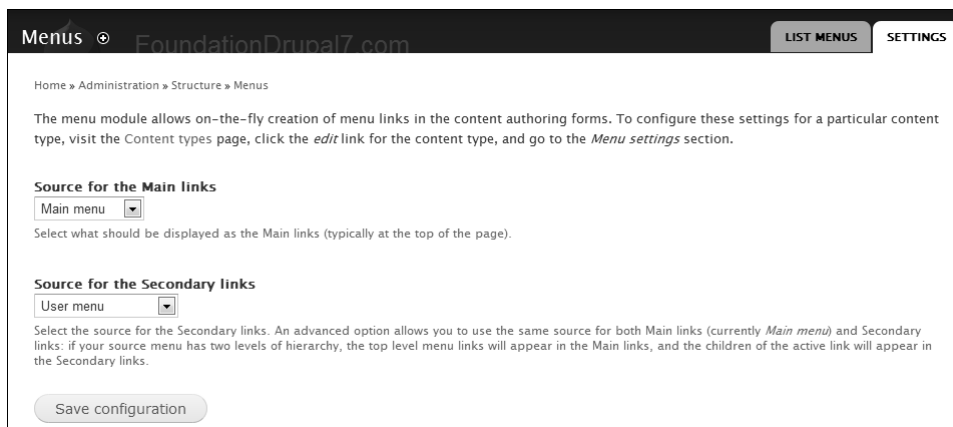
Większość modułów automatycznie dodaje do tego menu odnośniki prowadzące do stron przeznaczonych dla odwiedzających serwis i jego użytkowników. Domyślnie pojawia się ono w lewym panelu bocznym motywu *Garland*, choć może być niewidoczne, jeśli żaden moduł nie umieścił w nim jeszcze odnośnika.

User menu (menu użytkownika)

Menu to pojawia się w pasku narzędzi administracyjnych i zawiera odnośnik do strony konta użytkownika oraz odnośnik wylogowania z serwisu.

Globalne ustawienia menu

Większość globalnych ustawień menu jest dostępna w zakładce *SETTINGS* (ustawienia) strony *Structure/Menus* (struktura/menu) przedstawionej na rysunku 3.20. (Na własne potrzeby określiam tę grupę ustawień **globalnymi ustawieniami menu**, aby odróżnić je jakoś od ustawień dla poszczególnych menu; autorzy systemu stosują w obydwu przypadkach określenie „ustawienia menu”).

Rysunek 3.20. Strona ustawień menu Structure/Menus/Settings (struktura/menu/ustawienia) zawiera opcje decydujące o działaniu wszystkich innych dostępnych w systemie menu

Lista *Source for the Main links* (źródło dla głównych linków) pozwala określić, które menu będzie pełnić rolę menu głównego. Menu główne pojawia się w większości motywów graficznych systemu Drupal. Nie ma żadnych ograniczeń co do nadawania wybranemu menu roli menu głównego. W niektórych skórkach jest ono wyświetlane jako element strony. Lista *Source for the Secondary links* (źródło dla dodatkowych linków) działa na podobnej zasadzie. Można z niej wybrać dowolne menu, które pojawi się na stronach witryny jako element układu strony. Jedyna różnica między tymi dwoma narzędziami polega na tym, że w przypadku odnośników dodatkowych możesz skorzystać z zaawansowanych opcji ustawień i przypisać im to samo menu, które pojawiło się w odnośnikach głównych. W takim przypadku menu dodatkowe zostanie wyświetlone jako odnośniki zagnieżdżone w menu głównym, na przykład w następujący sposób:

- Główna
- O nas
  - Ludzie
  - Atuty
  - Inwestorzy
- Kontakt

Gdy użytkownik wybierze odnośnik *O nas*, otworzy się przed nim menu dodatkowe zawierające odnośniki *Ludzie*, *Atuty* i *Inwestorzy*. Nic takiego nie będzie miało miejsca, gdy użytkownik kliknie któryś z odnośników *Główna* lub *Kontakt*.

Dodawanie nowego menu

Każde z istniejących menu można edytować, a jeśli to nie wystarczy, można utworzyć nowe narzędzie nawigacji. W tym celu otwórz stronę *Structure/Menus* (struktura/menu) i kliknij odnośnik *Add menu* (dodaj menu, rysunek 3.21). W formularzu tworzenia nowego menu obowiązkowo musisz wypełnić tylko jedno pole — *Title* (tytuł). Jego zawartość będzie pojawiać się w wielu miejscach — na stronie głównej panelu zarządzania listami menu, w formularzu tworzenia zawartości w zakładce ustawień menu czy w nazwie bloku. Zawartość pola *Description* (opis) pojawia się jedynie na głównej stronie panelu zarządzania menu. Wraz z utworzeniem nowego menu na stronie zarządzania blokami pojawia się nowy blok, który będziesz musiał włączyć i skonfigurować na stronie zarządzania blokami *Structure/Blocks* (struktura/bloki).

Rysunek 3.21. Aby zdefiniować nowe menu, otwórz stronę *Structure/Menus* (struktura/menu) i kliknij odnośnik *Add menu* (dodaj menu)

Każde menu posiada własny formularz administracyjny, do którego prowadzą odnośniki *Structure/Menus/LIST LINKS* (struktura/menu/wypisz odnośniki). Za jego pomocą możesz zmieniać kolejność odnośników w poszczególnych menu, przeciągając je na wybrane miejsca. To znacznie poręczniejsze niż określanie wagi odnośnika na stronie tworzenia zawartości. Jeżeli zmienisz układ menu na poziomy, przesunięcie odnośnika w górę na liście przeniesie go w prawą stronę paska menu (rysunek 3.22).

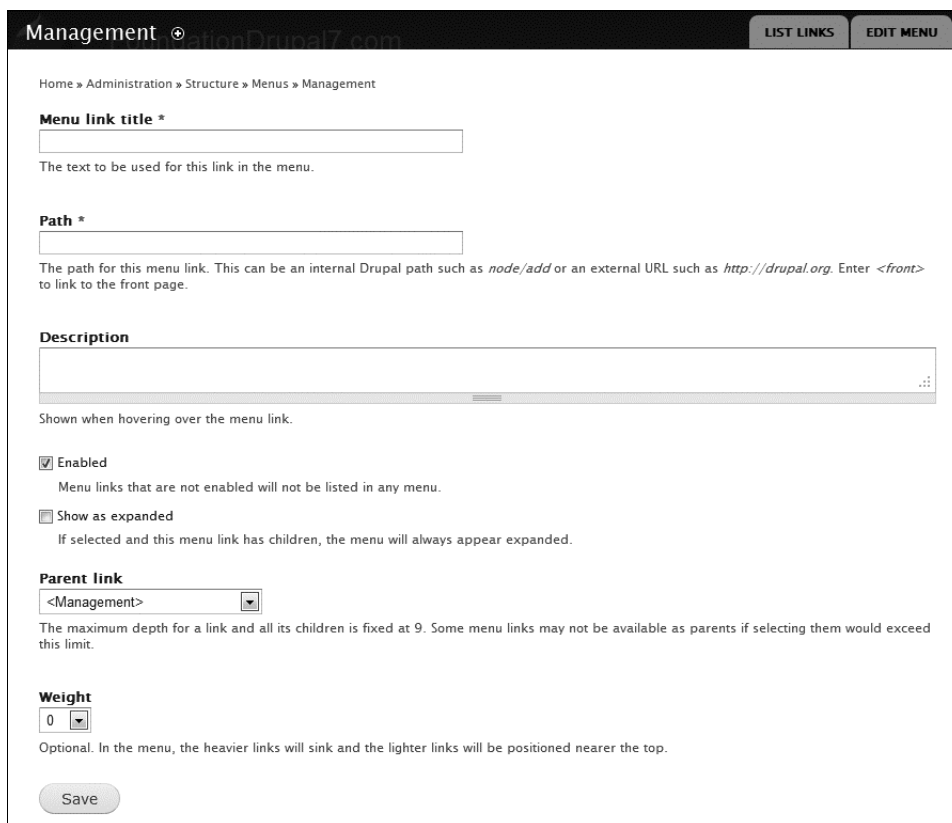
MENU LINK	ENABLED	OPERATIONS
+ Administration	☒	edit
+ Dashboard	☒	edit
+ Content	☒	edit
+ Comments	☒	edit
+ Structure	☒	edit

Rysunek 3.22. Strona zarządzania odnośnikami menu jest dostępna na stronie *Structure/Menus/LIST LINKS* (struktura/menu/wypisz odnośniki)

Odnosińki menu są domyślnie udostępniane użytkownikom serwisu. Te, które wyłączysz, znikają z bloku menu, ale są nadal widoczne w formularzu administracyjnym. Każde menu może posiadać aż dziewięć poziomów zagnieżdżenia. Gdy klikniesz odnośnik *edit* (edytuj), w przeglądarce pojawi się formularz edycji odnośnika. Jeżeli zaznaczysz w nim pole wyboru *Show as expanded* (pokaż jako rozwinięte), wszystkie zagnieżdżone odnośniki aktywnej pozycji menu (czyli na otwartej stronie, do której prowadzi dany odnośnik) pojawią się w bloku menu. Jak można się domyślić, odnośnik *delete* (usuń) widoczny czasami w grupie *Operations* (czynności) pozwala usunąć wybraną pozycję z menu.

Dodawanie nowej pozycji do menu

Umieszczanie nowego odnośnika w menu jest możliwe po otwarciu formularza tworzenia zawartości albo po kliknięciu odnośnika *Add link* (dodaj odnośnik) na stronie *Structure/Menus* (struktura/menu). Tym razem będziesz musiał wypełnić nieco więcej pól obowiązkowych (rysunek 3.23).

The image shows a screenshot of the Drupal administration interface for editing a menu link. The page title is "Management" and the breadcrumb trail is "Home » Administration » Structure » Menus » Management". There are two buttons at the top right: "LIST LINKS" and "EDIT MENU". The form contains the following fields and options:

- Menu link title ***: A text input field with the placeholder text "The text to be used for this link in the menu."
- Path ***: A text input field with the placeholder text "The path for this menu link. This can be an internal Drupal path such as `node/add` or an external URL such as `http://drupal.org`. Enter `<front>` to link to the front page."
- Description**: A text area with the placeholder text "Shown when hovering over the menu link."
- Enabled**: A checked checkbox with the text "Menu links that are not enabled will not be listed in any menu."
- Show as expanded**: An unchecked checkbox with the text "If selected and this menu link has children, the menu will always appear expanded."
- Parent link**: A dropdown menu showing "<Management>" with a maximum depth of 9.
- Weight**: A dropdown menu showing "0".
- Save**: A button at the bottom of the form.

Rysunek 3.23. Formularz edycji odnośnika menu otwiera się po kliknięciu odnośnika Add link (dodaj odnośnik) obok nazwy wybranego menu na stronie Structure/Menus (struktura/menu)

W polu *Menu link title* (tekst odnośnika menu) wprowadź tekst, który ma wyświetlać się w postaci odnośnika. W polu *Path* (ścieżka) podaj adres URL do strony, którą chcesz udostępnić z poziomu menu. Pole *Description* (opis) może zawierać tekst wyświetlany w podpowiedzi pojawiającej się pod kursorem myszy, gdy ten znajdzie się nad tekstem odnośnika. Należy umieszczać w nim wyrażenia istotne z punktu widzenia wyszukiwarek,

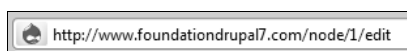
ponieważ często sprawdzają one opisy odnośników. Każdy nowy odnośnik jest domyślnie włączony — ustawienie to można zmienić na stronie zarządzania ustawieniami menu. Pole wyboru *Show as expanded* (pokaż jako rozwinięte) określa, czy odnośniki niższych poziomów mają być wyświetlane pod aktywnym odnośnikiem menu. Również i to ustawienie można zmienić później na stronie zarządzania menu. Przed zapisaniem opcji nowego odnośnika musisz wskazać jego rodzica w polu *Parent link* (nadrzędny link). Warto przy okazji wspomnieć, że jedyną metodą przenoszenia odnośnika z jednego menu do innego jest zmienienie odnośnika nadrzędnego.

Konfigurowanie strony głównej serwisu

Skoro znalazłeś się w tym miejscu, zakładam, że przygotowałeś już wszystkie niezbędne w serwisie menu, zdefiniowałeś ustawienia bloków i pewnie nawet dodałeś już jakąś treść. Pora zatem zająć się przygotowaniem strony głównej witryny. Przede wszystkim musisz zastanowić się, czy chcesz umieścić na niej pojedynczy segment, czy też ma zawierać listę odnośników do innych stron. Jeżeli zdecydujesz się na postać listy, na stronie głównej będą pojawiać się wszystkie segmenty, które postanowiłeś **promować na stronie głównej** (opcję tę zaznacza się w momencie tworzenia wpisu). Domyślne ustawienia systemu zakładają, że na stronie głównej będzie pojawiać dziesięć najnowszych wpisów.

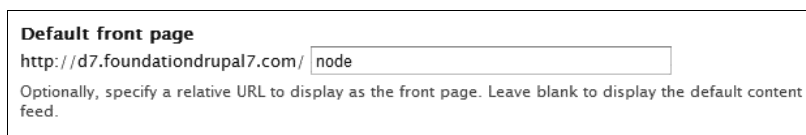
Istnieją dwa sposoby ograniczenia zawartości strony głównej do jednego wpisu. Wybór metody zależy od tego, jaki efekt końcowy chcesz osiągnąć. Najprostszym rozwiązaniem jest zamienienie strony głównej w pojedynczy segment.

1. Po wybraniu segmentu, który będzie pełnić rolę strony głównej witryny, określ jego identyfikator. Otwórz segment w pełnym widoku, kliknij odnośnik *edit* (edytuj) i sprawdź w pasku adresowym przeglądarki (rysunek 3.24) identyfikator węzła.

Rysunek 3.24. Po otwarciu segmentu w trybie edycji w przeglądarce pojawi się identyfikator tego wpisu

2. Teraz otwórz stronę *Configuration/Site information* (konfiguracja/podstawowe dane) i zmień wpis w polu *Default front page* (domyślna strona główna) na taki, w którym pojawi się identyfikator wybranego segmentu, na przykład: *node/XX* (w miejsce *XX* wpisz numer segmentu — rysunek 3.25).

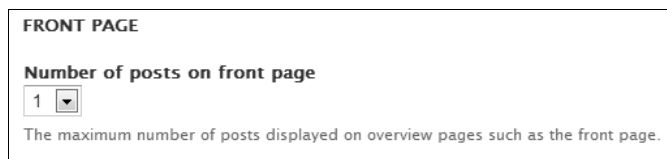

Rysunek 3.25. Identyfikator strony głównej można zmienić w panelu administracyjnym *Configuration/Site information* (konfiguracja/podstawowe dane)

Po zastosowaniu opisanej w podanym przykładzie metody strona kryjąca się pod adresem *node/1* będzie zawsze wyświetlana na stronie głównej witryny, a opcja *Promote to front page* (na stronie głównej) przestanie działać. Efekt umieszczenia na stronie głównej zawartości jednego węzła *bez utraty* dostępu do opcji umieszczania na stronie głównej różnych wpisów można osiągnąć, zmieniając domyślną wartość *10* listy *Number of posts on front page* (ilość wpisów na stronie głównej). Pamiętaj jednak, że takie rozwiązanie nie sprawdza się w serwisach z dużą liczbą segmentów. Bardziej zaawansowane metody umieszczania wpisów na stronie głównej serwisu stają się dostępne po zainstalowaniu modułu *Views* opisanego w rozdziale 7.

Opcja *Promote to front page* (na stronie głównej) jest dostępna w formularzu tworzenia nowego wpisu. Znajduje się w poziomej zakładce *Publishing options* (opcje publikacji) na dole strony *Add content* (dodaj treść).

- Otwórz stronę *Configuration/Site information* (konfiguracja/podstawowe dane) i ustaw parametr *Number of posts on front page* (ilość wpisów na stronie głównej) na wartość 1 (rysunek 3.26).

FRONT PAGE

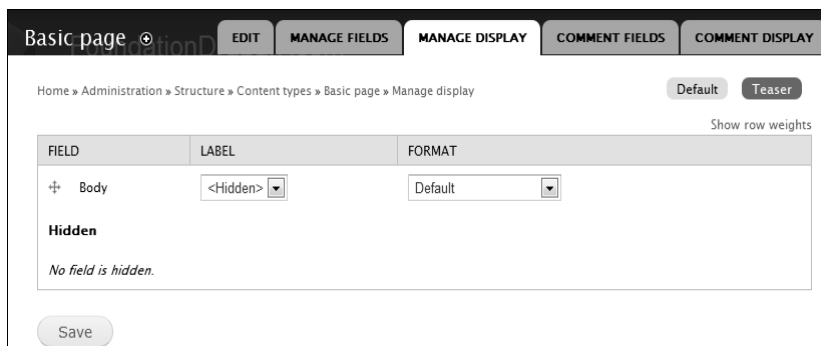
Number of posts on front page

1

The maximum number of posts displayed on overview pages such as the front page.

Rysunek 3.26. To ustawienie sprawi, że na stronie głównej będzie pojawiać się tylko jeden wpis

- Pamiętaj, że na stronie głównej pojawiają się tylko fragmenty wpisów. Jeżeli chcesz wyświetlać na niej całą zawartość segmentu, musisz zmienić domyślną metodę wyświetlania skróconej wersji treści zawartości. W tym celu otwórz zakładkę *MANAGE DISPLAY* (zarządzaj wyświetlaniem) na stronie *Structure/Content types* (struktura/rodzaje zawartości).
- Kliknij odnośnik *Teaser* (skrót), a następnie wybierz z listy rozwijanej *FORMAT* (format) opcję *Default* (domyślny), jak pokazuje to rysunek 3.27. Powtórz tę operację dla każdego z rodzajów zawartości z zakładki *MANAGE DISPLAY* (zarządzaj wyświetlaniem) strony *Structure/Content types* (struktura/rodzaje zawartości).

Basic page

EDIT MANAGE FIELDS MANAGE DISPLAY COMMENT FIELDS COMMENT DISPLAY

Home » Administration » Structure » Content types » Basic page » Manage display

Default Teaser

Show row weights

FIELD	LABEL	FORMAT
+	Body	<Hidden>
		Default

Hidden

No field is hidden.

Save

Rysunek 3.27. Zmień ustawienia formatowania widoku Teaser (skrót) na Default (domyślny)

Głównym problemem, jaki pojawia się podczas korzystania z opcji **promowania** tekstów na stronie głównej, jest to, że najprawdopodobniej została ona wybrana dla większej liczby wpisów. Opcja **przyklejania** tekstu pozwala wprawdzie umieścić wybrany wpis na szczycie listy, ale tu również nie narzucono żadnych ograniczeń ilościowych względem liczby wyróżnianych w ten sposób tekstów. Gdyby interesowało Cię takie rozwiązanie, najrozsądniej byłoby udać się na stronę administracyjną *Content* (zawartość) i skorzystać ze zbiorczej możliwości przeprowadzenia aktualizacji opcji publikacji.

Zwróć też uwagę na to, że na stronie głównej może znaleźć się dowolnie wybrana zawartość. Możesz wyodrębnić ją za pomocą odpowiednio dobranych list taksonomii, mogą ją stanowić strony generowane dzięki wykorzystaniu odpowiednich modułów czy widoków, a to jeszcze nie wszystkie rozwiązania. Nie bój się eksperymentować!

Wygląd

Za wygląd i prezentację treści w systemie Drupal odpowiadają skórki. Skórka, czy też inaczej motyw graficzny, składa się między innymi z kilku szablonów HTML, plików CSS, przygotowanych wcześniej grafik oraz plików JavaScript. Każda witryna może korzystać z kilku motywów — domyślnie używane są dwa: pierwszy dla części administracyjnej serwisu, drugi w części prezentacji treści. Zmianie motywów, a tym samym nadawanie serwisowi innej wymowy, nie wymaga specjalnych zabiegów, ale ingerencja w wygląd skórki z poziomu przeglądarki nie jest możliwa. Nowi użytkownicy systemu często mają kłopoty ze zrozumieniem, za które elementy wyglądu odpowiadają ustawienia części administracyjnej, a co zależy od kodu zapisanego w motywie. Pomocne może okazać się poznanie budowy skórki, ale niejednokrotnie wymaga to wiele czasu oraz wyłożonej pracy. O zagadnieniach związanych z tworzeniem nowych motywów oraz edytowaniem już istniejących, czyli o tak zwanym **projektowaniu motywów**, opowiem szerzej w rozdziale 8.

Wybieranie motywu graficznego

Kliknij odnośnik *Appearance* (wygląd) w pasku narzędzi administracyjnych. Otwarta w ten sposób strona zawiera listę wszystkich dostępnych w systemie skórek wraz z ilustracjami ich wyglądu oraz odnośnikami do opcji ustawień dla każdego z nich (rysunek 3.28). Domyślna instalacja Drupala wykorzystuje motyw *Bartik* do prezentacji treści oraz motyw *Seven* do wyświetlania zawartości panelu administracyjnego.

The screenshot shows the 'Appearance' administration page in Drupal. At the top, there's a navigation bar with 'Appearance' and buttons for 'LIST', 'UPDATE', and 'SETTINGS'. Below this, a breadcrumb trail reads 'Home > Administration'. A warning message states: 'No update information available. Run cron or check manually.' The main heading is 'Set and configure the default theme for your website. Alternative themes are available.' followed by a '+ Install new theme' button. The 'ENABLED THEMES' section lists two themes:

- Bartik 7.0 (default theme)**: A flexible, recolorable theme with many regions. It includes a preview image and links for 'Settings', 'Disable', and 'Set default'.
- Seven 7.0**: A simple one-column, tableless, fluid width administration theme. It includes a preview image and links for 'Settings', 'Disable', and 'Set default'.

Rysunek 3.28. Strona zarządzania motywami graficznymi staje się dostępna po kliknięciu odnośnika Appearance (wygląd) w pasku narzędzi administracyjnych

Odnośnik *Set default* (ustaw domyślne) pozwala wskazać, która ze skórek ma stać się domyślnym motywem graficznym witryny (z tego względu odnośnik ten jest dostępny wyłącznie dla motywów, które chwilowo nie są używane). Zmiana motywu graficznego oznacza zmianę wyglądu strony oraz układu jej elementów. Zanim któraś ze skórek stanie się motywem domyślnym, musi zostać włączona w panelu administracyjnym. Motyw po włączeniu staje się dostępny dla wszystkich modułów oraz narzędzi administracyjnych, dzięki czemu na przykład zyskasz możliwość rozmieszczenia poszczególnych bloków w obszarach nowego motywu po udaniu się na stronę *Structure/Blocks* (struktura/bloki). Gdy włączysz motyw graficzny, na stronie bloków (pod jej tytułem) pojawi się nowy odnośnik prowadzący do strony zarządzania ustawieniami motywu. Odnośniki takie pojawiają się wyłącznie dla włączonych skórek.

Aby wskazać motyw, jaki ma pojawiać się na stronach części administracyjnej serwisu, użyj rozwijanej listy *Administration theme* (skórka działu zarządzania). Domyślnie ustawioną skórka jest motyw *Seven*, ale możesz zmienić go na motyw *Minnelli* lub pobrać dowolny udostępniany przez społeczność Drupal w serwisie *Drupal.org*. Opcja *Default* (domyślna skórka) sprawia, że za wygląd działu zarządzania będzie odpowiadać ten sam motyw graficzny, który obsługuje pozostałą część witryny, w tym przypadku motyw *Garland*. Zaznaczenie pola wyboru *Use the administration theme when editing or creating content* (wyświetlaj stronę za pomocą skórki administracyjnej w trakcie edycji lub tworzenia zawartości) sprawia, że wszelkie zmiany edycyjne w treści serwisu lub dodawanie nowej zawartości odbywa się na stronie o wyglądzie właściwym dla administracyjnej części serwisu (rysunek 3.29).

Rysunek 3.29. Pole wyboru *Use the administration theme when editing or creating content* (wyświetlaj stronę za pomocą skórki administracyjnej w trakcie edycji lub tworzenia zawartości) znajdujące się na dole strony wyglądu w części administracyjnej określa wygląd stron działu zarządzania

Globalne i lokalne ustawienia motywów graficznych

Część ustawień dotyczących działania motywu graficznego jest dostępna w części administracyjnej systemu Drupal. Aby dostać się do strony ustawień globalnych serwisu, kliknij odnośniki *Appearance/Settings* (wygląd/ustawienia). Odnośnik *settings* (ustawienia) przy nazwie motywu przeniesie Cię do sekcji ustawień lokalnych dla wybranego motywu.

Każda ze skórek wyświetla zestaw elementów strony, które możesz dowolnie włączać i wyłączać — logo, nazwę strony, pole wyszukiwania, menu główne (pełną listę znajdziesz na rysunku 3.30). Wszystkie te opcje zaliczają się do globalnych ustawień wyglądu serwisu i mogą zostać włączone dla wybranych motywów, mimo że będą wyłączone na poziomie globalnym. Pamiętaj też, że pole wyszukiwania, a także menu główne i dodatkowe mogą pojawiać się w serwisie nie tylko w postaci elementu strony, ale także jako zawartość bloku — możesz korzystać z obydwu tych opcji jednocześnie.

TOGGLE DISPLAY

Enable or disable the display of certain page elements.

- Logo
- Site name
- Site slogan
- User pictures in posts
- User pictures in comments
- User verification status in comments
- Shortcut icon
- Main menu
- Secondary menu

Rysunek 3.30. Globalna lista elementów strony [kolejno: logo, nazwa witryny, hasło strony, portrety użytkowników w treści wpisów, portrety użytkowników w odpowiedziach, status weryfikacji użytkownika w odpowiedziach, ikona skrótu, menu główne, menu odnośników dodatkowych — przyp. tłum.]

Domyślne ustawienia systemu Drupal zakładają użycie tej samej grafiki w postaci logo (pojawia się w nagłówku strony) oraz w charakterze favicon, czyli ikony pojawiającej się w pasku adresowym przeglądarki. Usuwając zaznaczenia z pól *Use the default logo* (używaj domyślnego logo) i *Use the default shortcut icon* (używaj domyślnej ikony skrótu) widocznych na rysunku 3.31, zyskasz dostęp do pól, które pozwolą Ci umieścić na serwerze własne grafiki. Warunki, jakie powinny spełniać takie obrazy, omówiłem szerzej w rozdziale 8.

LOGO IMAGE SETTINGS

If toggled on, the following logo will be displayed.

Use the default logo
Check here if you want the theme to use the logo supplied with it.

Path to custom logo

 The path to the file you would like to use as your logo file instead of the default logo.

Upload logo image

 If you don't have direct file access to the server, use this field to upload your logo.

SHORTCUT ICON SETTINGS

Your shortcut icon, or 'favicon', is displayed in the address bar and bookmarks of most browsers.

Use the default shortcut icon.
Check here if you want the theme to use the default shortcut icon.

Path to custom icon

 The path to the image file you would like to use as your custom shortcut icon.

Upload icon image

 If you don't have direct file access to the server, use this field to upload your shortcut icon.

Rysunek 3.31. Globalne ustawienia znaków identyfikacyjnych serwisu

Podsumowanie

Rozpocząłem swój wywód od krótkiego opisu procesu tworzenia serwisu oraz wzmianki na temat potrzeby dzielenia go na dwa etapy — pracę nad zawartością i pracę nad wyglądem strony. Etap pracy nad zawartością obejmuje konfigurację modułów, definiowanie bloków oraz dodawanie zawartości i ewentualnej grafiki. Dopiero potem należy przejść do zagadnień związanych z tworzeniem kodu HTML oraz edytowaniem plików CSS. Wspominałem też o potrzebie zachowania porządku pracy — przed przystąpieniem do rozwijania nowej części witryny należy najpierw zakończyć wszystkie prace nad poprzednią. Oznacza to, że po zainstalowaniu nowego modułu należy najpierw zadbać o wprowadzenie do niego treści i określenie położenia bloków, a dopiero potem przystąpić do dodawania nowej części witryny.

Poruszyłem tu także kilka zagadnień istotnych dla samej idei systemu Drupal — na przykład zasady funkcjonowania bloków, menu czy motywów. Dowiedziałeś się, jak w łatwy sposób zarządzać blokami wyświetlanymi w poszczególnych obszarach serwisu, odkryłeś też, że blok może prezentować zawartość pochodzącą z dowolnego źródła — menu, modułu czy nawet treść podaną bezpośrednio przez użytkownika. Ostatnim tematem tego rozdziału były rozważania dotyczące włączania nowych motywów graficznych oraz konfigurowania ich tak, by wyświetlały wybrane elementy strony.

Skorowidz

A

- administrator, 24
- aktualizowanie modułów dodatkowych, 234
- aktualizowanie modułów rdzenia, 237
- aktualizowanie serwisu, 227
- atrybut
  - alt, 255
  - nofollow, 273
  - rel, 258

B

- badanie ruchu na stronie, 180
- Basic page (prosta strona), 31
- baza danych
  - kolumna, 22
  - tabela, 22
  - wiersz, 22
- bezpieczeństwo serwisu, 231, 238
  - Raport Recent log entries (ostatnie wpisy dziennika), 232
  - Reports/Status report (raporty/raport o stanie witryny), 232
  - Top 'access denied' errors (najczęstsze błędy odmowy dostępu), 232
  - Top 'page not found' errors (najczęstsze błędy nieodnalezienia strony), 232
- blok, 34, 66, 185
  - archiwum, 287
  - informacje o użytkowniku, 67
  - komentarze, 67
  - menu, 67
  - panel administracyjny, 67
  - Switch user (przełącz użytkownika), 124
  - treści promowanych, 291
  - ustawienia indywidualne, 68
  - ustawienia wyświetlania, 69, 70, 71
- blokowanie adresu IP, 121
- błąd, przekroczenie czasu żądania (server timeout error), 38

C

- cięcie grafiki, 206
- content type (rodzaj zawartości), 22
- cPanel, 218
  - dodawanie bazy danych MySQL, 41
  - dodawanie użytkownika do bazy danych, 41
  - przygotowywanie witryny roboczej, 218
  - usuwanie problemów z serwisu testowego, 221
  - zakładanie konta w aplikacji WHM, 40
- cron, 61, 233
- CSS sprite, 261
- CUSTOM DISPLAY SETTINGS (ustawienia wyświetlania), 100
- czas pracy i koszty wykonania zlecenia, 248

D

- dodatek
  - Embedded Media Thumbnail, 276
  - Firebug, 181, 191, 243, 270
  - yslow, 260
- dodawanie nowego użytkownika, 111
- nowej rangi, 120
- pól do formularzy, 275
- zdjęć profilowych, 117
- Drupal, 22

E

- e-commerce, 282
- edytor graficzny, 166
- edytor WYSIWYG, 58, 166

F

- filtr
  - All displays (wszystkie formaty), 158
  - All storage (każde pochodzenie), 157
  - All types (wszystkie typy), 158

Firebug, 181, 191, 270
 analizowanie struktury serwisu i jego plików, 243

format
 GIF, 213
 JPEG, 213
 PNG, 213

formularz
 Add feed (dodaj kanał), 127
 dodawania nowych pól, 92
 dodawania terminów słownika, 105
 edycji odnośnika menu, 75
 MANAGE DISPLAY (zarządzaj wyświetlaniem), 102
 Search index (indeks wyszukiwania), 102
 Search results (wyniki wyszukiwania), 102
 internetowy wykorzystujący Webform, 175
 zakładanie nowego konta, 113

funkcja
 date(), 63
 ddebug_backtrace, 270
 dprint_r(), 270

funkcja aktualizowania statusu, 233
 funkcjonalność serwisu, 84
 Fusion, 184, 189

G

galeria obrazów, 290
 gamut, 208
 globalna lista elementów strony, 80

grupa
 Character case (wielkość liter), 154
 CONTEXTUAL FILTERS (filtry kontekstowe), 164
 Create a block (stwórz blok), 158
 Create a page (stwórz stronę), 158
 EXPOSED FORM (udostępniony formularz), 165
 FIELDS (pola), 287
 FILTER CRITERIA (filtry), 162
 FILTERS (filtry), 287
 FOOTER (stopka), 163
 FORMAT (format), 162
 HEADER (nagłówek), 163
 NO RESULTS BEHAVIOR (wygląd przy braku wyników), 165
 OTHER (inne), 165
 PAGER (stronicowanie), 164
 PUNCTUATION (interpunkcja), 155
 RELATIONSHIPS (powiązania), 164, 291
 PAGE SETTINGS (ustawienia strony), 162
 SORT CRITERIA (sortowanie), 162
 TITLE (tytuł), 162
 Webform-enabled content types (rodzaje zawartości używające formularzy Webform), 173

I

indeksowanie wyszukiwania, 102
 informacje o witrynie, 59
 instalowanie systemu, 50
 automatyczna aktualizacja, 51
 konfigurowanie Server Settings (ustawień serwera), 53
 konfigurowanie Update Notifications (powiadomień o aktualizacjach), 53
 włączenie modułów rdzenia i konfigurowanie witryny, 52
 iteratywna metoda, 57

K

karta
 Authoring information (kto, kiedy), 33
 Comment settings (ustawienia odpowiedzi), 32
 URL path settings (adres), 31

katalog
 all, 44
 default, 45
 files, 64, 96, 212
 fusion, 193
 libraries, 167
 modules, 44, 151
 private, 45, 65
 profiles, 44
 public, 45
 public_html, 46, 65, 225
 sites, 44
 test, 224
 themes, 44, 58, 184

katalog konfiguracyjny, 49
 zmiana uprawnień, 49

kod CSS, 190

konfigurowanie
 bloku, 67
 Google Analytics, 180
 Mollom, 178
 narzędzia cron, 61
 strony głównej, 76
 systemu plików, 64
 Webform, 172
 witryny, 59
 Wysiwyg, 167

konserwowanie serwisu, 237
 kopia zapasowa zawartości systemu, 238
 konto użytkownika, 110
 kontrolka autouzupelniania terminów, 95

L

linie i kształty, 209

lista

Administration theme (skórka działu zarządzania), 79

All tags (wszystkie tagi), 158

Default comment setting for new content, 88

plików CSS, 194

Show (pokaż), 158

sorted by (posortowane wg), 158

Source for the Main links

(źródło dla głównych linków), 73

Source for the Secondary links

(źródło dla dodatkowych linków), 73

lista powiadomień, 229

Ł

łącze symboliczne (symlink), 224

M

mechanizm wprowadzania treści, 238

menu

dodawanie nowego menu, 74

dodawanie nowej pozycji, 75

domyślne, 72

globalne ustawienia, 73

główne, 72

Main menu (menu główne), 72

Managemet (zarządzanie), 72

Navigation (nawigacja), 72

podręczne, 30

User menu (menu użytkownika), 27, 72

użytkownika, 27, 72

własny formularz administracyjny, 74

moduł, 24

Administration menu, 277

Advanced Forum, 139

Advanced help, 277

Affiliate, 282

Automatic Nodetitles, 272

Backup and Migrate, 217, 238

Boost, 217, 259

Calendar, 288

Chaos tool suite, 269

Colorbox, 280

Commerce, 282

Content Construction Kit (CCK), 275

Content Management Filter, 278

Content Template (Contemplate), 279

Context, 238, 271

Custom Breadcumbs, 272

Custom Search, 272

Custom Search Blocks, 272

Custom Search Internationalization, 272

Custom Search Taxonomy, 272

Date, 276

Devel, 124, 270

Discount Coupons, 282

Drupal for Facebook, 282

Drupal For Firebug, 216, 270

Drush, *Patrz* moduł Drush, 263

Email, 276

Embedded Media Field, 276

External Links, 280

Facebook-style Statuses (Microblog), 282

FAQ, 255

Features, 238, 271

Feedback, 278

Field Permissions, 276

Flag, 272

Flag Terms, 273

Flag Weights, 273

Flar, 292

Google Analytics, 180, 217, 230

jQuery plugins, 280

jQuery UI, 280

jQuery Update, 281

Link, 276

LoginToboggan, 278

MailChimp, 246, 281

Memcache, 260

Menu Attributes, 258, 273

Menu block, 273

Name, 276

Nice menus, 273

Nodequeue, 274, 291

nodereference, 275

Organic groups, 282

Panels, 274

Path Redirect, 155, 257

Phone, 277

Privatemsg, 282

Quick Tabs, 281

Recurring Payments, 282

References, 285

Rules, 274

Signup, 285

Signwriter, 207

Simplenews, 246, 281

Site map, 274

sklepu internetowego Ubercart, 84

Spaces, 238, 271

Statistics, 230

String Overrides, 274

moduł

- Strongarm, 238, 271
- Superfish, 281
- Theme Developer, 279
- ThemeKey, 279
- Transliteration, 278
- Twitter, 283
- Ubercart, 282
- Update Manager, 233
- User Points, 283
- User Protect, 278
- User Relationships, 283
- userreference, 276
- Views, *Patrz* moduły dodatkowe
- Webform, 172, 246
- Wishlist, 282
- Workflow, 275
- Wysiwyg, 167
- Zenophile, 279
- Zenophile Midnight, 279
- Zenophile Sidebars, 279

moduł Drush, 263

- instalowanie w cPanel, 265
- polecenia modułu, 263, 267
- rozszerzenie
  - moduł Backup and Migrate, 264
  - moduł Drush Cleanup, 264
  - moduł Drush EM, 264
  - moduł Drush Make, 265

moduły dodatkowe

- DHTML Menu, 171
- Mollom, 178
- Pathauto, 152
  - opcje ustawień, 154
  - zakładka BULK UPDATE, 153
  - zakładka DELETE ALIASES, 153
  - zakładka LIST, 152
  - zakładka PATTERNS, 152
  - zakładka SETTINGS, 152

przygotowywanie witryny

- Coder, 216
- Devel, 216
- Drupal for Firebug, 216, 270
- Testing (moduł rdzenia), 216
- Theme developer, 216
- Views, 76, 86, 156, 285
  - gotowy szablon widoku, 166
  - przykłady użycia, 156
  - zakładka BULK EXPORT, 156
  - zakładka LIST, 156
  - zakładka SETTINGS, 156

moduły rdzenia, 25, 123

- Aggregator, 125
  - Add feed (dodaj kanał), 127

- panel konfiguracji, 125

- Recent news (ostatnie wiadomości), 125

Blog, 127

- Allow comment title (tytuł odpowiedzi dozwolony), 129
- podnoszenie funkcjonalności, 129
- ustawienia konfiguracyjne, 128

Book, 131

- Add content/Book page (dodaj treść/strona książki), 132
- Book navigation (książka), 131
- Book navigation block display (ustawienia wyświetlania bloku książki), 132
- edit order and titles (zmiana tytułów i kolejności), 133
- konfigurowanie modułu, 132

Comments, 133

- strona zarządzania odpowiedziami, 134

Contact, 134

- ustawienia formularza kontaktowego, 134

Content translation, 139

- konfigurowanie modułu, 143

Forum, 136

- hierarchia działów i forów, 138
- ustawienia konfiguracyjne, 137

Locale, 139

- konfigurowanie modułu, 140

OpenID, 145, 216

- Log in using OpenID (logowanie z OpenID), 145

Poll, 146

- formularz dodawania ankiet, 147

Tracker, 148

moduły związane z SEO

- Boost, 217, 259
- Global Redirect, 257
- Menu Attributes, 258, 273
- Meta tags, 257
- Page Title, 258
- Path Redirect, 155, 257
- Pathauto, 152, 256
- SEO Checklist, 256
- XML sitemap, 259

motyw graficzny

- Bartik, 78
- Fusion, 184, 189
- Garland, 79
- Minnelli, 79
- określanie szerokości bloków i ich wyrównania, 189
- planowanie wyglądu, 185
- praca w układzie siatki, 186
- Seven, 78
- umieszczanie zawartości w obszarach, 188
- ustawienia globalne, 79
- ustawienia lokalne, 79
- ustawienia motywu, 186

Vibe, 185
 Zen, 260
 zmiana wyglądu paneli bocznych, 187
 motyw podstawowy, 184
 multisite, 46

N

nadpisywanie, 192
 narzędzia
   administradora, 277
   budowania witryny, 271
   graficzne, 279
   projektowania, 269
 narzędzie
   Ajax responder, 269
   Cięcie na plasterki, 212
   Content, 269
   Contexts, 269
   CSS tools, 269
   Dependent, 270
   Exportables, 270
   Form tools, 270
   Form wizard, 270
   FreeRandom Password Generator, 216
   menedżer aktualizacji, 227
   Modal dialog, 270
   Object caching, 270
   Zapisz dla Internetu i urzędzeń, 208
   Zaznaczanie plasterków, 212
 nawiązywanie połączenia z serwerem FTP, 235
 node (segment, wpis), 22

O

obiekt nodequeue, 291
 obsługa serwera
   aplikacja cPanel, 40
   aplikacja Plesk, 40
   aplikacja własna, 40
 obszar, 23
   pomocy, 66
   zawartości głównej, 66
 ocenianie modułu, 250
 oddzielanie grafiki od treści, 206
 odnośnik
   Add block (dodaj blok), 34
   Add content (dodaj treść), 27
   Add format (dodaj format daty), 63
   Add language (dodaj język), 140
   Add link (dodaj odnośnik), 75
   Add new view (dodaj nowy widok), 157, 158

Add terms (dodaj terminy), 104
 Add to default (dodaj do sekcji skrótów Default), 29
 Add vocabulary (dodaj słownik), 104
 Administration (zarządzanie), 28
 Appearance (wygląd), 28, 78
 Configuration/Account settings
   (konfiguracja/ustawienia konta), 112
 Configuration/Site information
   (konfiguracja/podstawowe dane), 59
 Customize Dashboard (dostosuj kokpit), 30
 Demonstrate block regions (zademonstruj obszary,
   w jakich można umieszczać bloki), 66, 188
 Edit summary (edytuj podsumowanie), 31
 Find content (odnajdź treść), 27
 Import (importuj), 157
 Install new theme (instalacja nowej skórki), 184
 list terms (wyświetl terminy), 105
 Log out (wyloguj), 27
 manage display (zarządzaj wyświetlaniem), 99
 manage fields (zarządzanie polami), 91, 255
 Modules (moduły), 28, 123
 People (ludzie), 28, 111
 PHP manual (podręcznik PHP), 63
 RELATIONS (relacje), 105
 REPLACEMENT PATTERNS (wzorce podstawiania), 153
 Run update script (uruchom skrypt aktualizujący), 233
 Webform settings (ustawienia formularzy Webform), 172
 określanie wymagań, 245
 opcja
   Caching (pamięć podręczna), 166
   Count content views (zliczaj odsłony stron), 231
   Discard access logs older than (usuń wpisy w dzienniku
     starsze niż), 230
   Enable access log (włącz dziennik odwiedzin), 230
   Enable Alt field (pole ALT dostępne), 255
   Enable Title field (pole TITLE dostępne), 255
   promowania tekstu, 77
   przyklejania tekstu, 77
   Use AJAX (używaj AJAX), 166
 optymalizowanie grafiki, 213
 optymalizowanie strony, 260
   zmniejszanie liczby żądań, 260

P

panel administracyjny
   ikona strony domowej, 27
   Management (management), 28
   menu skrótów, 27
   menu użytkownika, 27, 72
   Navigation (nawigacja), 28
   pasek narzędzi administracyjnych, 27
 panel modułów, 124

- parametr
    - Comment (odpowiedź), 165
    - Display status (status formatu), 165
    - Machine Name (identyfikator systemowy), 165
    - page rank, 258
    - Query strings (ustawienia kwerendy), 166
    - Update notifications (powiadomienia o nowych wersjach), 227
  - plik
    - .bashrc, 265
    - .htaccess, 254
    - .info, 192
    - comment-wrapper.tpl.php, 200
    - local.css, 190
    - php.ini, 39
    - robots.txt, 254
    - sample.local.css, 190
    - settings.php, 46
    - template.php, 201
  - plik konfiguracyjny, 49
  - pliki
    - .tpl.php, 201
    - CSS, 192
    - JS, 192
    - obrazów, 192
    - PHP, 192
    - szablonów, 199
    - wsadowe, 265
  - podmotywy, 184
  - podstrona /user/register, 111
  - pokaz slajdów, 290
  - pole, 91
    - ADMINISTRATOR ROLE (ranga administratora), 114
    - Auto-reply (automatyczna odpowiedź), 135
    - Block body (treść bloku), 34
    - Block description (opis bloku), 34
    - Body (treść), 31, 86
    - captcha, 178
    - Content
      - Body, 287
      - Link, 287
    - default front page (domyślna strona główna), 60
    - Description (opis), 31, 75
    - dodawania pliku, 96
    - File (plik), 97
      - ustawienia, 99
    - Format string (wyrażenie formatujące), 63
    - Image (zdjęcie), 97
      - opcje ustawień, 98
    - Menu link title (tekst odnośnika menu), 31, 75
    - node reference (odwołanie do segmentu), 285
    - Parent item (element nadrzędny), 31
    - Parent link (nadrzędny link), 76
    - Parent terms (nadrzędne terminy), 105
    - Path (ścieżka), 75
    - Separator (separator), 154
    - Show as expanded (pokaż jako rozwinięte), 76
    - Status (status), 112
    - tagged with (kategorii), 158
    - Title (tytuł), 31, 74
    - trzy główne kategorie pól, 92
    - type (typ), 158
    - ustawienia rejestracji i usuwania konta, 115
    - View name (nazwa widoku), 158
    - Weight (waga), 31, 105
  - pole komentarza, 103
  - pole liczbowe
    - Decimal (liczba dziesiętna), 94
    - Float (liczba zmiennoprzecinkowa), 94
    - Integer (liczba), 94
  - pole tekstowe, 93
    - pięć sposobów formatowania, 100
    - Strings to remove (łańcuchy znaków do usunięcia), 155
    - Term reference (odnośniki do terminu), 94
  - pole wyboru
    - Description (opis), 158
    - Reduce strings to letters and numbers (zredukuj do liter i cyfr), 155
    - Verbose (szczegółowość informowania), 154
  - powiadomienia, 281
  - powiadomienia e-mail, 118
  - powiadomienia o problemach z zabezpieczeniami, 229
  - poznawanie potrzeb klienta, 247
  - praca z tekstem, 207
  - profile barw, 208
  - projekt motywu graficznego, 260
  - protokół
    - Secure Shell (SSH), 39, 233
    - SFTP, 40
  - przenoszenie witryny, 224
  - przesunięcie barw (color shift), 207
  - przygotowywanie witryny
    - moduł Coder, 216
    - moduł Devel, 216
    - moduł Drupal for Firebug, 216, 270
    - moduł Testing (moduł rdzenia), 216
    - moduł Theme developer, 216
  - przygotowywanie witryny testowej do opublikowania, 222
  - przyjazne adresy, 63
- ## R
- ranga, 110
    - administrator, 110
    - użytkownik anonimowy, 110
    - użytkownik uwierzytelniony, 110

raport

- Recent hits (ostatnie odsłony), 230
- Recent log entries (ostatnie wpisy dziennika), 231
- Status report (raport o stanie witryny), 232
- Top 'access denied' errors (najczęstsze błędy odmowy dostępu), 231
- Top 'page not found' errors (najczęstsze błędy nieodnalezienia strony), 231
- Top pages (najpopularniejsze strony), 230
- Top referrers (najczęściej odsyłające strony), 230
- Top visitors (najczęściej odwiedzający), 230

reguła CSS @font-face, 207

rodzaj zawartości, 22, 83

- dane o autorze i dacie publikacji, 88
- dodawanie pól, 91
- listy rozwijane, pola wyboru i przyciski, 95
- moduł Views, 76, 86, 156, 285
- nazwa dla systemu, 85
- nazwa dla użytkownika, 85
- opcje publikacji treści, 87
- pliki i obrazy, 96
- podział odpowiedzi na strony, 89
- pola tekstowe, 93
- pole Body (treść), 31, 86
- Submission form settings (ustawienia formularza dodawania zawartości), 86
- ustawienia menu, 90
- ustawienia odpowiedzi, 89

rozszerzenie mod_rewrite, 39

rywna (gutters), 186

S

schemat barw CMYK, 208

schemat barw RGB, 208

schemat układu strony serwisu Drupal, 192

segment, 22

SEO (Search Engine Optimization), 253

serwer docelowy, 215

serwer LAMP, 38

serwer roboczy, 215

serwis społecznościowy, 282

siatka, 186

skórka, 22, 27, 78, 189

skrypt PHP, 199

spis segmentów, 285

sprawdzanie raportów, 229

strona

- Add content type (nowy rodzaj zawartości), 85
- Add content/Poll (dodaj zawartość/ankieta), 146
- Administration (zarządzanie), 29
- Appearance/Settings (wygląd/ustawienia), 67

Configuration/

- IP address blocking (konfiguracja/blokowane adresy IP), 121
- Clean URLs (konfiguracja/przyjazne adresy), 63
- Account settings (konfiguracja/ustawienia konta), 110
- Cron (konfiguracja/cron), 61
- Date and time (konfiguracja/data i czas), 63
- Feed aggregator/SETTINGS (konfiguracja/subskrybent kanałów/ustawienia), 126
- FeedAggregator (konfiguracja subskrybent kanałów), 126
- File system (konfiguracja/system plików), 65
- Languages (konfiguracja/języki), 140
- Logging and Errors (konfiguracja/dziennik i błędy), 224
- Performance (konfiguracja/wydajność), 199
- Regional settings (konfiguracja/ustawienia regionalne), 62
- Statistics (konfiguracja/statystyki), 230
- Text formats (konfiguracja/formaty tekstu), 168
- Text formats/Add text format (konfiguracja/formaty tekstu/dodaj format tekstu), 168
- Translate interface (konfiguracja/tłumaczenie interfejsu), 141
- URL aliases (konfiguracja/aliasy adresów), 152
- Wysiwyg profiles (konfiguracja/profile wysiwyg), 167
- XML sitemap (konfiguracja/xml sitemap), 259
- Content/COMMENTS (zawartość/odpowiedzi), 133
- Content/BOOKS/edit order and titles (zawartość/książki/zmiana tytułów i kolejności), 133
- Dashboard (kokpit), 30
- People (ludzie), 216
- People/Add user (ludzie/dodaj użytkownika), 111
- People/PERMISSIONS/Roles (ludzie/uprawnienia/rangi), 120
- Reports (raporty), 229
- Reports/Available updates (raporty/nowe wersje), 228
- Reports/Status report (raporty/raport o stanie witryny), 61, 227
- Structure/
- Blocks (struktura/bloki), 66, 67
- Blocks/Add block (struktura/bloki/dodaj blok), 67
- Contact form (struktura/formularz kontaktowy), 135
- Content type/Blog/MANAGE FIELDS (struktura/rodzaj zawartości/wpis w blogu/zarządzaj polami), 131
- Content types (struktura/rodzaje zawartości), 85, 255
- Content types/Blog/EDIT (struktura/rodzaje zawartości/wpis w blogu/edytuj), 128
- Forums (struktura/fora), 136
- Menus (struktura/menu), 71
- Menus/LIST LINKS (struktura/menu/wypisz odnośniki), 74
- Menus/Settings (struktura/menu/ustawienia), 73
- Taxonomy (struktura/kategorie), 104
- Views (struktura/widoki), 156, 158

strona
 zarządzania kontami użytkowników, 111
 zarządzania motywami graficznymi, 78
 zarządzania słownikami i terminami taksonomii, 103

strona docelowa, 216

strona testowa, 216

superadministrator, 111

sygnatura, 116

system Aegir, 238

szablon, 204
 bloku, 205
 Front page (strona główna), 166
 widoku, 205
 zawartości, 205

szablon zawartości Article (artykuł), 58

szkielet, 246
 przykładowy projekt, 247

T

tabela, 92
 Displays (formaty), 161
 pierwsza kolumna, 162
 druga kolumna, 162
 trzecia kolumna, 164

taksonomia, 103

tekst Lorem ipsum, 207

term ID, 105

theme (skórka), 22, 27, 78, 189

tryb multisite, 46

tworzenie
 arkusza stylów, 194
 formularza Webform, 175
 motywu graficznego strony, 189
 nowego widoku, 158
 tabel tymczasowych, 39
 taksonomii
 dodawanie słowników, 104
 dodawanie terminów, 104
 zarządzanie terminami, 106

U

układ strony, 185, 188

uprawnienie
 ALL PRIVILEGES (wszystkie uprawnienia), 43
 alter (zmienianie), 39
 create (tworzenie), 39
 delete (usuwanie), 39
 dostępu do katalogu konfiguracyjnego, 54
 dostępu do pliku settings.php, 53
 drop (kasowanie), 39

index (indeksowanie), 39

insert (wstawianie), 39

lock (zamykanie), 39

select (wybieranie), 39

update (aktualizacja), 39

uruchamianie trybu przerwy technicznej, 236

uruchamianie witryny docelowej, 221
 pojawiające się problemy, 222

user ID, 109

ustawienia kolorów, 207
 automatyczny wybór profilu barw, 208
 ręczny wybór profilu barw, 208
 wybór palety barw, 208
 wybór trybu wyświetlania barw, 208

ustawienia obszaru, 68

ustawienia regionalne, 62

usuwanie spamu, 178

W

warstwa, 206

WHM (Web Host Manager), 40

widoki, 157
 eksportowanie, 161
 formaty wyświetlania, 160
 iCal feed, 289
 określanie wyglądu, tabela Displays, 159
 przechowywane w kodzie, 157
 tworzenie nowego widoku, 158
 Upcoming, 289
 zapisane w bazie danych, 157

wirtualny serwer prywatny VPS, 38

własny motyw graficzny, 192
 dla wybranych rodzajów zawartości, 198
 kopiowanie i zmienianie motywu Fusion Starter, 193
 tworzenie arkusza stylów, 194
 własny kod CSS, 195

wtyczka
 Cycle, 280
 Date input, 280
 Expose, 280
 Flash embed, 280
 History, 280
 Metadata, 280
 Mousewheel, 280
 Overlay, 280
 Plug-ins, 270
 Range input, 280
 Scrollable, 281
 Superfish, 273
 Tabs, 281
 Tooltip, 281
 Validate, 281

- Validator, 281
- Views Carousel, 290
- Views Slideshow, 290
- wygląd segmentu
  - formularz konfiguracji wyglądu kanału RSS, 101
  - panel zarządzania wyglądem trybu domyślnego, 100
- wymagania systemu
  - PHP, 38
  - serwer bazy danych, 38
  - serwer WWW, 38
  - system operacyjny, 38
- wyróżnianie treści w edytorze WYSIWYG, 261
- wysyłanie plików na serwer
  - klient SFTP, 48
  - klient SSH (wiersz poleceń), 48

Z

- zakładanie i usuwanie konta, 114

- zakładka

- BULK EXPORT (eksport masowy), 156
- BULK UPDATE (aktualizacja masowa), 153
- COMMENT FIELDS (pola komentarza), 103
- Comment settings (ustawienia odpowiedzi), 88
- DELETE ALIASES (skasuj aliasy), 153
- FORMATS (formaty), 64
- INDEX (indeks), 29

- LIST (lista), 152, 156
- MANAGE DISPLAY (zarządzanie wyświetlaniem), 103
- MANAGE FIELDS (zarządzanie polami), 103
- OpenID identities (tożsamości OpenID), 145
- PATTERNS (wzory), 152
- PERMISSIONS (uprawnienia), 119, 216
- Publishing options (opcje publikacji), 33, 87
- Revision information (informacje o wersji), 31, 87
- SETTINGS (ustawienia), 152, 157
- TASKS (zadania), 29
- TRANSLATE (tłumaczenia), 142
- zapisywanie obrazów, 213
- zmiany
  - w pliku .htaccess, 254
  - w pliku robots.txt, 255
- zmienna
  - \$links, 291
  - max_allowed_packet, 39
- znacznik
  - <h1>, 260
  - <h2>, 260
  - description, 257
  - location, 257
  - meta, 257
  - src, 261
- znajdowanie właściwych narzędzi, 250

Dlaczego powinieneś wreszcie opanować system Drupal? To oczywiste — przy prostym w obsłudze, ale oferującym ogromne możliwości interfejsie oraz niezwykle elastycznej architekturze pozwoli Ci on stworzyć wszystko, czego oczekują Twoi najbardziej wymagający klienci: od prostych blogów i eleganckich witryn wizualnych po bardzo zaawansowane serwisy zawierające narzędzia społecznościowe i rozbudowane aplikacje e-commerce. Pracując w Drupalu, wszelkie projekty zrealizujesz znacznie szybciej i bardziej profesjonalnie niż przy użyciu jakiegokolwiek innego popularnego CMS-a. Dzięki swojej sprytniej modułowej budowie, systemowi szablonów, skutecznym mechanizmom zabezpieczeń oraz edytorom WYSIWYG Drupal daje Ci wszelkie narzędzia potrzebne do szybkiego stworzenia w pełni funkcjonalnego i atrakcyjnego wizualnie serwisu. W dodatku ta całkowicie darmowa platforma zarządzania treścią jest stale rozwijana przez liczną zaangażowaną społeczność programistów na całym świecie.

Teraz, kiedy już wiesz, ile możesz zyskać dzięki opanowaniu Drupala, pozostałe Ci jedynie sięgnąć po ten podręcznik. Znajdziesz w nim wiedzę niezbędną do szybkiego i sprawnego stworzenia rozbudowanej witryny, nawet jeśli dotychczas nie pracowałeś z Drupalem ani z żadnym innym CMS-em. Naukę zaczniesz od wyboru i optymalnej konfiguracji serwera. Potem poznasz zasady pracy z popularną aplikacją cPanel, zainstalujesz system i opanujesz jego interfejs administracyjny. Następnie przeczytasz o tworzeniu treści, dodawaniu elementów menu, definiowaniu strony głównej i przygotowywaniu efektywnego wyglądu graficznego serwisu za pomocą motywu Fusion. Przede wszystkim jednak zajmiesz się tak istotnymi zagadnieniami, jak techniki włączania i konfigurowania modułów rdzenia oraz wykorzystania przeszło pięćdziesięciu praktycznych modułów dodatkowych!

Ta książka pomoże Ci:

- znacząco skrócić czas potrzebny na zbudowanie rozwiniętej aplikacji internetowej,
- zrozumieć, jak działa system Drupal, i wyrobić sobie dobre nawyki, dzięki którym z łatwością zastosujesz go w każdym projekcie,
- skonfigurować serwer, zarządzać wieloma witrynami i pracować w środowisku testowym, w którym działa aplikacja cPanel,
- skonfigurować programy Photoshop i Illustrator oraz zaprojektować grafikę na potrzeby serwisów w systemie Drupal,
- znaleźć odpowiedzi na pytania w najpopularniejszych źródłach zasobów systemu Drupal w sieci.

Idealny podręcznik dla początkujących — od przygotowania środowiska pracy po samodzielną realizację nawet najbardziej złożonych projektów!

helion.pl
HELION
INTERNETOWA

W katalogu: 7089

Księgarnia internetowa:
<http://helion.pl>

Zamówienia telefoniczne:
0 801 339900

0 601 339900

Helion

Serwis! Najlepsze promocje:
• <http://helion.pl/promocje>
Książki najchętniej czytane:
• <http://helion.pl/bestsellery>
Zamów informacje o serwisach:
• <http://helion.pl/serwisach>

Helion SA
ul. Rakowiecka 15, 44-100 Gliwice
tel.: 32 230 98 43
e-mail: helion@helion.pl
<http://helion.pl>

sięgnij po **WIECEJ!**

KOD KONTAKTY

ISBN: 978-83-246-3366-1

9 788324 633661

Cena: 49,00 zł

Informatyka w najlepszym wydaniu